

Slovenska zveza na Švedskem

Slovensko

GLASILO

Slovenska BLADET

Pomlad/Våren 2012

2012/02

ISSN 2000-2173

Št./Nr 38 Letnik/Årgång 11

Slovenska riksförbundet i Sverige

S
l
o
v
e
n
s
k
a
B
L
A
D
E
T

S
l
o
v
e
n
s
k
o
G
L
A
S
I
L
O

Slovensko GLASILO / Slovenska BLADET

Št. / Nr 38 Letnik / Årgång 11

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza na Švedskem / Slovenska riksförbundet i Sverige, PG:72 18 77-9

Finančna podpora: Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu; Članarina SZ

Slovensko GLASILO izhaja 4x letno v 580 izvodih

Naslovne fotografije / Uppslagsfoton: Slovenci v Landskroni praznujejo / Slovener i Landskrona firar... Po sv.maši v materinem jeziku; Maškerada v Slovensko-Švedskegem prijateljsekm društvu v Stockholmu / Maskerad; Fotografije na zadnji strani / Sista sida: Družinska praznovanja z drugo, tretjo, četrto in peto generacijo v Landskroni; De yngre firar födelsedagar... ; Slovenci v Olofströmu / Slovener i Olofström; Slovenska föreningar i Göteborg: Föreningsfest för France Prešeren; Družabni večer Slovenski DOM, Göteborg; Kava po slov. sv. maši v Helsingborgu / Kafferast efter slovensk mässa i Helsingborg. Foto: R. Colner, D. Stražar, Z. Bencek, A. Budja, Z. Podvinski, C. Stopar, E. Jacobson; Izbor / Urval: A. Budja

Za vsebino objavljenih člankov so odgovorni avtorji.

VSEBINA	1	INNEHÅLL
Uredniška beseda	2	Inledningsord
Slovenska zveza	3	Slovenska riksförbundet
Društva	5	Föreningar
<i>Planika, Malmö 5</i>		
<i>Ivan Cankar Halmstad 6</i>		
<i>Orfeum, Landskrona 8</i>		
<i>Slovenija, Olofström 15</i>		
<i>Helsingborg 22</i>		
<i>France Prešeren, Göteborg 23</i>		
<i>Simon Gregorčič, Köping 26</i>		
<i>Slovensko društvo, Stockholm 28</i>		
<i>Slovenski DOM, Göteborg 29</i>		
<i>Svensk-Slovensk vänskapsförening, Stockholm 32</i>		
Reportaže	35	Reportage
Naša Cerkev	44	Vår Kyrka
Kultura	46	Kultur
Razno	49	
Aktualno	51	Aktuellt
In memoriam	54	
Slovensk historia	55	Slovenska zgodovina
Naslovi	58	Adresser

Glavni in odgovorni urednik/izdajatelj — Huvudredaktör/ansvarig utgivare:

Avguština Budja (Gusti)

Člana redakcije - Redaktionsmedlemmar

Jožef Ficko / Ciril M. Stopar

Tehnični urednik/Teknisk redaktör: **Zvonimir Bencek**

Naslov uredništva/Redaktionsadressen: Augustina Budja

Hantverkargatan 50

261 52 LANDSKRONA,

Tel. 0418–269 26

E-post: budja@bredband.net

Svoje prispevke pošljite na zgornji naslov do 15. maja 2012!

Skicka era bidrag till Slovenska BLADET senast den 15 maj 2012, använd adressen ovan!

Za DAN ŽENA in ob MATERINSKEM DNEVU

MAMA, SPREJMI NAŠ POZDRAV

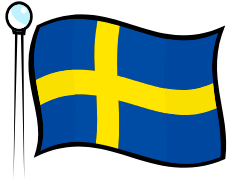
*Sprejmi moj pozdrav, mama!
V mislih vsak dan sem doma.
Danes je tvoj dan.
Da bi vedno srečna bila!
Zvrhanih dlani
nam življenje nudi sto čudes!
Brž izberi si, kar te osrečuje res!*

*Čas kakor tiha reka teče
skozí splet mladih let!
Čolnič plava do obrežja sreče;
Lep je ta naš svet!*

*Tvojih se besed spomnim, mama, kadar pelje pot
me v neznani svet,
kjer preži polno nezgod!
Sprejmi naš pozdrav. Mama!
V mislih vsak dan smo doma.
Danes je tvoj dan.
O, da bi srečna bila!
Da bi srečna bila!*

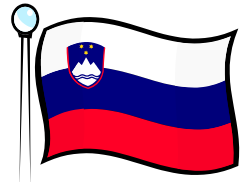
A. Budja

Slovenska zveza na Švedskem

slovenska.riksforbundet@telia.com

Predsednik ima besedo...

Pust je za nami; zvončki so že skoraj odcveteli, pred nami pa je pomlad, ki nam bo prinesla sončni nasmeh, vrtovi bodo spet ozeleneli, ptički bodo s svojim petjem oznanjali prihajajočo pomlad in tisti, ki imate hiše in vrtove in če vam bo zdravje dovolilo, boste z veseljem obdelovali svoje vrtičke. Drugi, ki pa ste v stanovanjih pa se boste sprehajali po parkih in si ogledovali cvetenje grmov in spomladanskih rožic. Med nami pa je dosti tudi takih, ki obujanje pomladi spremljajo le skozi okno in se veselijo vsake spremembe v naravi. Tudi na vas mislim in vam želim čimveč zdravja, obenem pa vam bomo pošiljali Slovensko glasilo, da bi vam s slovensko pisano besedo prinesli v vaše življenje iskrico veselja in radosti. Prav tako mislim tudi na vas, ki ste v minulem letu izgubili svojega življenjskega partnerja ali ljubljeno osebo. Vem da ste polni čustev in žalosti, dostikrat obupno premišljate kako naprej, vem da vam ni lahko kajti izguba ljubljene osebe, ki si jo ljubil je nekaj kar mora človek sam doživeti. Toda življenje gre naprej....

Tako je tudi v slovenskih društvih. Danes zmanjka eden član upravnega odbora, jutri pa še drugi. Vprašamo se kako pa zdaj? Toda društveno življenje mora iti naprej, na njegovo mesto mora stopiti drugi in vsi mu moramo pomagati! Kajti če bi naše društveno življenje zamrlo, potem bo zamrlo tudi naše druženje in s tem tudi slovenska beseda. Zato si tega ne smemo dovoliti, pomagati si moramo, da se srečamo, da se pogovorimo, organiziramo prireditve in se udeleževati se moramo proslav in obletnic sosednjih slovenskih društev. S tem bomo dali moč in vlili pogum organizatorjem, ki bodo le uvideli, da je njihovo delo obrodilo sadove in naslednjič bodo imeli še več moči, veselja in poguma do podobnega dela in organizacije.

Da pa se vedno nekaj dogaja v slovenskih društvih, to vemo pač vsi. Poglejmo kaj se bo dogajalo v naslednjih mesecih. Praznovanja dneva žena v društvih, v sredini marca bo v Olofströmu kulturna prireditev ob praznovanju 100- obletnice ABF-a in 14 dnevna razstava z naslovom: Doživite pravljичno deželo Slovenijo. Konec marca bo v Stockholmu 40 obletnica slovenskega društva, v drugi polovici aprila bo občni zbor Slovenske zveze, obenem bo v Malmöju 35- obletnica pevskega zbora Planike, v maju bo balinanje v Olofströmu, 26. maja pa bo 50 let SKM (Slovenske katoliške misije) in takrat bi se morala društva udeležiti romanja in svečane proslave v Vadsteni, verjemite ne bo vam žal, ker bo res prelepo, to vam obljublja naš gospod Zvone Podvinski. V juniju bo....

Kot vidite bo v nekaj mesecih veliko dogodkov, kjer bo kraljevala slovenska pesem, slovenska beseda in slovenska glasba.

Vas pa samo prosimo, **da podprete vaše slovensko društvo s plačilom članarine**, s tem boste omogočili obstoj vašega lokalnega društva in obstoj Slovenske zveze na Švedskem. Mi pa vam bomo z veseljem pošiljali Slovensko glasilo. Kot opazate potrebujemo eden drugega, mi pa se bomo potrudili da uresničimo naše in vaše cilje ter da se skupno srečamo v

Vadsteni, Olofströmu, Malmöju, Stockholmu, Göteborgu, torej vsepovsod, kjer živijo Slovenci.

Pa čeprav so nam švedske oblasti letos razdelile tanjši kos kruha kot lani (-31 tisočakov) pa se bomo potrudili in ekonomsko pomagali društvom, kolikor bo v naši moči. Kajti skupno z vami in aktivnimi društvi smo izredno močni in sposobni marsikaj narediti.

Torej nasvidenje v Vadsteni, Olofströmu, Malmöju, Stockholmu.....

Vsem vam želim veliko zdravja, sreče in veselih, pomladnih dni!

Ciril Marjan Stopar

Program dela Slovenske zveze

- + 21. aprila, občni zbor Slov. zveze v Planiki, Malmö.
- + 17- 25. marca, Slovenski kulturni dnevi v Olofströmu.
- + 31. marca, 40- obletnica Slovenskega društva v Stockholmu
- + 21. aprila, 35- obletnica pevskega zbora Planika v Malmöju
- + 26. maja, **50-obletnica SKM in romanje v Vadsteno**, (organizator SKM Göteborg).
- + Junija, praznovanje samostojnosti slovenske države in pikniki.

www.slovenija-danes.slovinci.si/

<http://www.uszs.gov.si/>

OBVESTILO

Sporočamo Vam, da je bilo 27. januarja 2012 imenovano novo vodstvo in članstvo Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu. Predsednik Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu je tako g. FRANC PUKŠIČ (PS Slovenske ljudske stranke), podpredsednica pa ga. TINA KOMEL (PS Pozitivne Slovenije). Komisijo sestavljajo še naslednje članice in člani: Jožef Kavtičnik (PS Pozitivne Slovenije), Mitja Meršol (PS Pozitivne Slovenije), Franc Breznik (PS Slovenske demokratske stranke), Janja Napast (PS Slovenske demokratske stranke), Mateja Pučnik (PS Slovenske demokratske stranke), Samo Bevk (PS Socilanih demokratov), Mirko Brulc (PS Socilanih demokratov), Polonca Komar (PS Državlanske liste Gregorja Viranta), Ivan Simčič (PS Demokratične stranke upokojencev Slovenije), Jožef Horvat (PS Nove Slovenije) in dr. László Göncz, poslanec madžarske narodne skupnosti. Veselimo se sodelovanja z Vami in Vas vljudno vabimo, da nas o Vaših aktivnostih in morebitnih problemih čim bolj sprotno obveščate na enega izmed naslednjih nasovov (referentka Nevenka Pirnat: nevenka.pirnat@dz-rs.si, telefon: 00386 1 478 9922, fax: 00386 478 9882, sekretarka dr. Katja Jerman, katja.jerman@dz-rs.si, telefon 00386 478 9938).

Z lepimi pozdravi, Franc Pukšič, predsednik Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu

Veselimo se sodelovanja z Vami in Vas predvsem vabimo, da nas o Vaših aktivnostih in problematikah sprotno obveščate na **dr. Katja Jerman** Sekretarka

Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, Komisija za narodni skupnosti

Commission for Relations with Slovenes in Neighbouring and Other Countries and Commission for the National Communities The National Assembly of the Republic of Slovenia

Šubičeva 4, SI - 1000 Ljubljana, Slovenija | T:+386 1 478 9938 | F:+386 1 478 9882 | E: katja.jerman@dz-rs.si | Splet: www.dz-rs.si

Sporočilo SSK

Pišem vam v zvezi z našimi strokovnimi konferencami, ki jih pripravljamo vsako leto. V letošnjem letu pripravljamo dve novi: eno konferenco slovenskih dodiplomskih, podiplomskih študentov in mladih raziskovalcev iz Slovenije in sveta ter drugo konferenco slovenskih novinarjev iz Slovenije in sveta. Za slednjo me zanima, če poznate kakšnega slovenskega rojaka, ki je novinar pri slovenskih medijih na Švedskem ali pa dela pri švedskih medijih? Veseli bomo vsakršne informacije.

E-postadress(er):

zdenka.volaric@slokongres.com

Želim vam lep in prijeten dan še naprej!!

Zdenka Volarič, Svetovni slovenski kongres

SKD Planika – Malmö

Občni zbor 28. januarja letos ni prinesel nič novega. Poslovni rezultat kaže, da je Planika še vedno na pravi poti. Pred nami je novo leto, nov izziv. Zapolniti ga bo treba s prireditvami, ki bodo pritegnili še več pripadnikov slovenske srenje. To pa ne bo mačji kašelj, vsi smo iz dneva v dan starejši, tarejo nas različne težave, mlajših pa od nikoder. Da se razumemo: so v obdobju, ko je treba hkrati misliti na mnogo reči. Družina, šolski otroci, kariera in še kaj. Sicer pa je to težava, ki jo občutijo slovenska društva po vsej Evropi. Če se stanje ne bo popravilo, grozi Planiki v nekaj naslednjih letih ukinitiv. Pa pogledjmo, kdo bo v letu 2012 ponovno na čelu društva. Število na koncu je leto, ko je oseba prvič zasedla funkcijo.

Ivanka Franseus	predsednik	2001
Marjeta Pagon	podpredsednik	2001
Jožef Ficko	tajnik	1999
Jože Kenič	blagajnik	2001
Angela Stanič	član UO	2010
Zlata Silič	član UO	2010

Toliko let zasedati enak položaj je nerazumno, nezdravo in koruptivno, vendar ne gre drugače - časi, ko so se ljudje na občnih zborih skoraj stepli za stolčke, so za vedno minili. To pa še ni vse, iz leta v leto nas je manj. Od 30. septembra do komca leta 2011 smo se poslovili od kar štirih aktivnih ali bivših članov Planike. Naštejmo jih;

30. septembra je v Tržiču v Sloveniji umrl **VILI ŠTAMCAR**, roj. 1940. Le dan za njim je v Malmö-ju preminil **FRANC FRANSEUS** roj. 1941 - nekrolog ste prebrali v pretekli številki Slovenskega lista. Med božičem in novim letom sta se mnogo preneglo poslovila še **ANTON ZEMLJIČ**, roj. 1946 in **ANTON MAŽGON**, roj. 1939.

Datumi prireditev 1. polletje, 2012: **petek, 17. febr. ob 19⁰⁰** pustna zabava, s pristinimi slov. krofi. **petek, 09. apr. ob 19⁰⁰** proslava dneva žena. Nastopa naš zbor Planika. **Sobota, 26. maj** se bomo peljali z avtobusom v Vadsteno. **V soboto, 02. junija** pa bomo zaokrožili 1. polletje z velikim piknikom.

Tega dne bomo slovesno proslavili 35 - let obstoja Pevskega zbora Planika, Malmö. V goste smo povabili Oktet Godovič iz Idrije po koncertu pa bo ples in zabava ob zvokih ansambla iz Slovenije. Prijavite se lahko že sedaj Marjeti, na tel. 040 - 94 26 52 ali Ivanki na 040 - 49 43 85. Pravočasno pa boste prejeli tudi posebna vabila. Ne odlašajte, prostor je omejen!

Pozor, pozor!

Soboto, 21. aprila si rezervirajte za važen dogodek. Za kaj gre, si preberite na desni strani okvira.

JoF

Martina Batista, Jožica, Veronika, Matej in Branko Jenko; vir SPLET, Facebook

Branko in Jožica Jenko

ČESTITKA

H koncu meseca aprila bo Janko Bukovec slavil 70. rojstni dan. Iz srca mu čestitamo in mu želimo trdnega zdravja in še naprej lepo počutje v Prlekiji in tudi na Švedskem, ko nas skupaj z ženo Sonjo od časa do časa obiščeta.

Torej, vse lepo in srečno naprej obema,

želijo člani in prijatelji iz Halmstada

Čestitkam se pridružujejo tudi člani uredništva SG

Posnetek je narejen v aprilu 2008, Slovensko srečanje v Göteborgu na 10.obletnici društva Slovenski DOM

A.B.

IN MEMORIAM

Drugega februarja smo pospremili na zadnji poti Justino Tavzelj in se od nje poslovili v cerkvi Sv. Trojice v Halmstadu. Pokojnica se je rodila na Dolenjskem v Dolenja Stara Vas 4.4 1932 in ji je le malo manjkalo da bi dopolnila 80 let. Študij za bolniško sestro je Justina dokončala v Ljubljani; je skoraj ves čas svojega bivanja na Švedskem opravljala vse do upokojitve svoje poklicno delo v halmstadski bolnišnici in to od leta 1964.

Justina, kot zveste članice SD v Halmstadu se te bomo še dolgo spominjali in tudi kot požrtvovalno socialno delavko! Rada si obiskovala bolne in starejše člane društva in vse ki si jih poznala. Sinu Ivanu, snahi Luciji in vnuku Ivanu izrekamo iskreno sožalje, prav tako bratom in sestram ter ostalim sorodnikom pokojnice.

B. Jenko

Pomlad je za ovinkom! Od decembra lani smo v Landskroni in okolici praznovali že kar lepo število praznikov, božič, novo leto, rojstne dneve in drugo. Skoraj vsak teden imamo kaj za obeležiti. Veliko tega pa seveda tudi izpustimo, saj nas je številčno zdaj že kar dosti, počnemo tudi še kaj drugega kot proslavljamo... . Zadnje čase rojstne dneve združujemo, veliko nas je, pa se nabere teh osebnih praznikov, da je kaj. Prostore uporabimo kar po domače, pri kateri od družin gostiteljic. Sama se še vedno ubadam s klubskim arhivom, ki ga noče in noče biti konca. Vendar imam upanje, da bo kmalu tudi to delo pri kraju. Izdala sem tudi zbirko SLOVENSKO GLASILO (2008-2011), ki bo bralcu na razpolago za posojilo v večjih knjižnicah na Švedskem kakor tudi v NUK v Ljubljani.

Vsako prvo nedeljo v mesecu, razen poleti, imamo v Landskroni slovensko maso v katoliški cerkvi. Le malo se nas udeležuje. Slovenski duhovnik, Zvone Podvinski, prihaja iz Göteborga, kjer ima sedež. G. Podvinski vzdržuje vso južno Švedsko, vse večje slovenske naselbine, veliko km letno prepotuje! Na Švedskem živi že 19 let. Pred njim je bil tu pater Jože

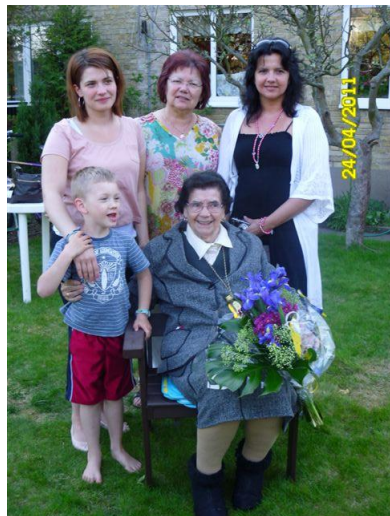

Pevski zbor Triglav pod vodstvom Avgusta Budja; Pevski zbor Lipa pod vodstvom Olge Budja; pevski zbor Valovi, pod vodstvom Budjevih

Flis (1962-72), nato je nekaj časa občasno k nam prihajal pater Janez Sodja, nasledil gaje g. Jože Drolc (1977-93), zdaj župnik v cerkvi Kristusa Kralja v Ljubljani. Vmes smo imeli še duhovnika Cikaneka in Bratkoviča. Letos praznuje slovenska katoliška misija -SKM - na Švedskem 50 let. Na binkošti se Slovenci zbiramo v Vadsteni, to je mesto približno v središču južne Švedske, kjer živijo Slovenci. Tu se zbiramo že 38 let (od leta 1974). Najprej je sv. maša, potem procesija z litanijami - posadili smo tudi slovensko lipo v parku pred cerkvijo sv. Birgitte Švedske. Sledi pogostitev pri nunah birgitinkah, nato se odpravimo v eno od dvoran, kjer je bogat kulturni program, pozdravni govori gostov ter veselica. Tu se torej Slovenci dokaj množično srečujemo iz leta v leto in ugotavljamo, koga vse je med letom že zmanjkalo zaradi tega ali onega vzroka, kako smo se postarali, pomnožili in podobno. Dolga leta smo na teh shodih med drugimi nastopali tudi Slovenci iz Landskrone z orkestrom Lastovke, sestre Budja, sestre Perko, Hajdi Novak in Leonida (Kostanjevec) Kembro, njena sestra Dominika ter Matej Bencek, otroški in odrasli pevski zbori - Triglav, Lipa, Orfeum - in še kdo iz Landskrone. Prvi organist na teh binkoštnih srečanjih je bil naš oče Avgust Budja (+ 8.3.1987), ki se ga te dni še posebej spominjamo, saj je minilo že 25 let, od kar ga ni več med nami. Nastopali pa smo tudi v slovenskih in drugih društvih, za Švede in predvsem vsako leto na binkoštnih srečanjih v Vadsteni. Zdaj se teh srečanj žal, ne udeležujemo več redno, saj se nekateri posamezniki, ki so sestavni del pevske skupine, že nekaj let za binkošti občasno nahajajo v Sloveniji.

Po predčasnih volitvah 4. decembra 2011 je Slovenija 10. februarja 2012 dobila novo vlado, ki jo vodi Janez Janša. Menim, da se Slovenci premalo angažirajo/angažiramo v to, kaj se dogaja v družbi. Moja sorodnica v Ljubljani je to komentirala takole: »Se strinjam, dosti premalo se angažiramo. Pozna se polstoletna pasivnost na vseh področjih. Vse zarjavi, če se ne premika in

mi rabimo na tone WD40, da pridemo k sebi. Saj bomo!« Mislim tudi, da v Sloveniji primanjkuje inovacij, napredka na industrijskem področju, kar daje potem slabe rezultate v produktivnosti. Tajkunski kapitalisti si trpajo žepe in ne investirajo dovolj v strojni park, da bi pospešili razvoj. Na Švedskem ne najdeš več delovnega mesta, kot je npr. v Rogaški steklarni, v železarnah ali drugod po Sloveniji. Tu vseeno poskrbijo za dobrobit delavca, ker gre zdravljenje

v primeru bolezni delojemalca prva dva tedna, ponekod tudi cel mesec, na račun delodajalca. Tudi zato je v Sloveniji konkurenčnost slaba, plače nizke. En delavec pa skozi previsoke davke vzdržuje že skoraj tri javne uslužbenke, tudi to razmerje je nevzdržno. Vprašanje je, če bi pokojninska reforma s podaljšanjem delovne dobe kaj rešila, saj je po drugi strani preveč brezposelnih mladih. Najprej je treba poskrbeti za zaposlitev le-teh, ustvariti delovna mesta.

PET GENERACIJ: v ospredju mama Angela Budja, zraven nje pravnuk Izak itd.... Foto Zvonko B. posneto na 95. rojstni dan mame Angele Budja, Landskrona, v aprilu 2011. Ostale fotografije razen Benceka: Danni Stražar, Gusti Budja, Olga Budja, Anne-Marie Budja Solve, Lenka Molin, Therese Budja Solve in drugi. Prva sta spet na vrsti praznovanja rojstnega dne Lenka in Peter Molin, slika desno.

Kmalu bo že polovica marca za nami, v aprilu bomo spet slavili, najprej Eliasov 24. rojstni dan, nato veliko noč. H koncu aprila praznuje naša mama, Angela Budja, svoj 96. rojstni dan. Ob lepem vremenu se ob njej zbere vsa družina, z mamo vred 34 ljudi, partnerji in prijatelji niso vračunani. Vseh nas je veliko več, tako se praznovanje lepo obnese. Na BINKOŠTNO soboto vabimo v Vadsteno, za potovanje z avtobusom se prijavite slov. društvu Planika v Malmö. Pišite nam! K sodelovanju vabimo tudi ostale člane in prijatelje društva, da nam pošljejo svoje prispevke za Slovensko GLASILO. Odziv ni ravno velik, vendar to vrzel zapolnimo z raznimi fotografijami, ki povedo več kot tisoč besed!

Triglav,
9.10.1976

Božiček v
društvu
LIPA,
1978

Lastovke,
8.3.1980,

Prvo binkoštno srečanje v Vadstenu, 1974, organist Avgust Budja

André Westerlund med sin flickvän Jennifer Gustavsson; ISAK med sina bonussyskon Sebastian, Elin och Marcus Sandberg; Isak igen med sin mamma Therese och mormor Anne-Marie samt kompisarna; Matej, André, Jonny, Peter, A-Marie, Niklas, Tanja, Rebecka, Amanda och Charlie,

minns ni sommaren 2011?!

2011
Det blev mängder av trevliga minnen, bla från resan, besök och från vårt eget »lyxhotell« i Mala Nedelja

Skönt, trevligt hemma hos, men ingenting går upp mot vyer på fotot till höger, eller hur...?

Somarbilderna från Småland, 2011

...och semester för fam Kembro och Karlin, Mala Nedelja i Slovenien, 2011

Påskdagen 2011

Julfirandet 2011, Asmundtorp

Lite
plockfoto
från 2011

Grattis alla
som har
eller ska
fira något
roligt i ert
liv!!!

Čestitke vsem,
ki ste ali boste
v kratkem
praznovali
vesele
dogodke v
vašem
življenju,
veselimo se z
vami!

*Grattis alla
födelsedagsbarnen! Čestitamo!*

Novo leto/Nytt år

Rojstni dnevi/Födelsedagar

Srečanja/Möten

Božični in tudi novoletni prazniki so že daleč za nami. Zdaj gremo novim dogodkom in novemu času nasproti. Srečno! AB

Julen 2011 är för längesen förbi. Det är ett nytt år 2012 och vi går en ny tid till mötes!

PREDSTAVITEV SLOVENIJE V OLOFSTRÖMU**100- obletnica ABF Blekinge**

V letu 2012 praznuje ABF (Delavsko izobraževalno združenje) 100- obletnico obstoja, zato bodo po vseh pokrajinah organizirali v ta namen kulturne prireditve.

Neverjetno nas je presenetilo, ko nas je že v decembru ABF obvestil, da so sklenili, da bo slovensko društvo v Olofströmu predstavljalo delo ABF pokrajine Blekinge v marcu mesecu. 17. februarja smo imeli z ABF-om delovni sestanek, kjer so nam pojasnili, da so nas izbrali prav zaradi tega, ker imamo prav vse kar bi moralo eno društvo imeti, ki je član skupine ABF. Slovensko društvo ima krožke in velike likovne razstave, ima balinarsko sekcijo, prireditve v društvenih prostorih in v naravi ter koncerte, ki jih ponudimo tudi švedskemu občinstvu. Povrhu pa imamo tudi svoje glasilo, ki izhaja že 15 let. Na sestankih z nami so opazili, da upravni odbor društva zelo dobro deluje, člani sekcij pa se zbirajo in pridno ustvarjajo v krožkih.

Pohvalno je bilo tudi to, da se slovensko društvo trudi, da posebno sodeluje z ABF-om in kulturnim sekretarjem olofströmske občine. Razstave in koncerti so objavljeni v kulturnem glasilu olofströmske občine in na njihovih spletnih straneh v prihajajočih dogodkih, prav tako pa to objavljamo tudi v oglasih v pokrajinskih časopisih in radiu.

Tako bomo od 17- 25. marca organizirali kulturno prireditev z imenom: *Doživite pravljичno deželo Slovenijo*. V programu je predstavitev slovenske narodno-zabavne glasbe, predavanje in foto predstava o Sloveniji in Kranjski gori, 14 dni bo tudi likovno- fotografska razstava, razstava narodnih noš in razstava starih predmetov, knjig in stvari, ki potekajo iz Slovenije, vmes pa bomo s projektorjem prikazovali slike z glasbo (bildspel) iz Slovenije.

Največji dogodek bo vsekakor 17. marca, ko bo kulturne dneve odprl predsednik ABF-a Blekinge. Nas kot organizatorje čaka veliko dela, toda ponosni smo, da smo od vseh 250 društev izbrani prav mi za ta slavnostni dogodek, da predstavimo Slovenijo v okviru sodelovanja z ABF-om. Vabimo vas, vse tiste ki ste malo bliže, da nas takrat obiščete.

MIKLAVŽEVANJE

Drugo soboto v decembru smo pripravili miklavževanje v društvenih prostorih, prijavi se je kar precej družin z otroci. Zato smo pripravili okoli deset daril za otroke, toda zaradi izredno slabega vremena in ker so nekateri imeli zelo daleč do Olofströma, ni bilo otrok niti njihovih staršev, oziroma starih staršev na miklavževanju. No pa jim ne moremo zameriti saj se ljudje bojijo snega in poledice posebno še, če se morajo pripeljati 100 km in še več do društvenih prostorov. Tistim najbližjim otrokom smo poslali darila po znancih domov. Dobili smo sporočila, da so vsi bili zadovoljni s poslanim paketom. Le kdo bi rekel ne, za predčasno božično darilo.

No čeprav je bilo zares slabo vreme je vseeno prišlo nekaj čez dvajset članov na družabno prireditev. Kot vedno smo se zelo poveselili in peli slovenske pesmi. Tokrat smo pripravili družabno srečanje že zgodaj popoldne in ko smo se po deveti uri zvečer mi, tisti bolj oddaljeni spravljali domov, so tisti iz Olofströma še ostali in se veselili ter pogovarjali.

VABILO

na kulturno prireditev

Doživite pravljico deželo Slovenijo

ob praznovanju 100- obletnice ABF-a

(Delavsko izobraževalno združenje Švedske)

dobrodošli na slovenske kulturne dneve v Olofström

SLIKARSKA RAZSTAVA

FOTOGRAFSKA RAZSTAVA

Razstava slovenskih narodnih noš

in razstava predmetov iz Slovenije

Razstava in poizkušnja slovenskih klobas in peciva

V soboto 17. marca od 14.00 – 17.00 ure

v LÄNGAN

Museivägen 3

v kulturnem centru pri Holje parku, v bližini muzeja
in nogometnega stadiona na cesti 121 pri vhodu v Olofström

Razstavljajo umetnice:

Dušanka Belec in Silvana Stopar

Nada Žigon in Zinka Karlsson

In priznani fotograf **Karlo Pesjak**

Razstavljajo slike: olja in akril ter fotografije iz narave.

Kulturni program v soboto 17. marca:

Ob 14.00: dobrodošlica, govor predstavnika ABF Blekinge

ob 14.30: nastop **VIKTORJA SEMPRIMOŽNIKA, mojstra na slovenski
frajtonarici**

**ob 15.15: predavanje in foto predstava o Kranjski Gori, mojster fotografije:
KARLO PESJAK**

Razstava bo odprta tudi:

18. marca, 24. marca in 25. marca od 10-16.00 ure

Vabimo vas, da se udeležite kulturne prireditve ob 14.00 uri.

Po končani prireditvi vas vabimo v društvene prostore na majhno zakusko.

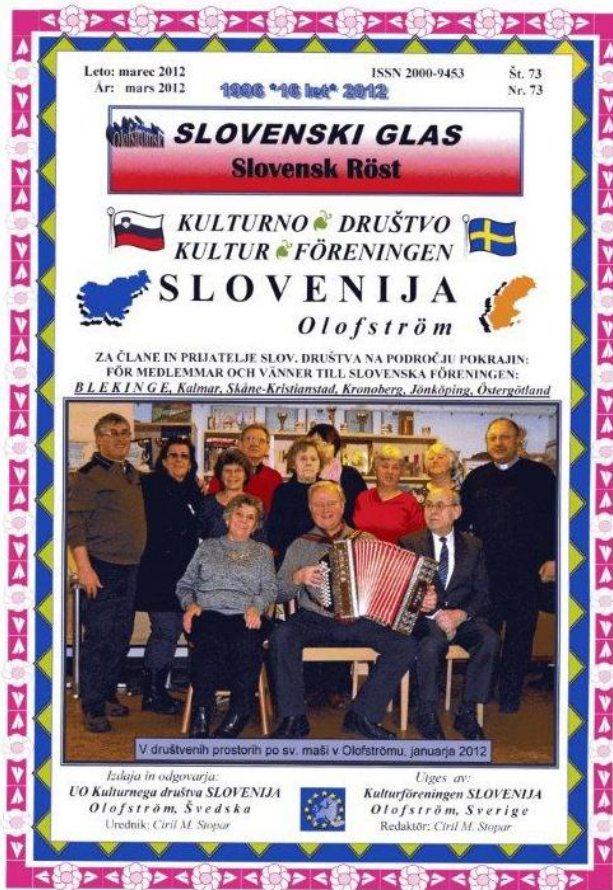
Organizator razstave:

KD Slovenija iz Olofströma in ABF Blekinge

Glavni sponzor projekta je:

Urad Vlade RS za Slovence v zamejstvu in po svetu

Izdaja 73 številke olofströmskega Slovenskega glasa

Konec februarja smo izdali olofströmski Slovenski glas v 200 izvodih in na 24 straneh, od katerih so štiri strani v barvi. In prav danes ko to pišem smo ga dali v kuverte in razposlali. To delo nam pač vzame celo popoldne.

Prav temu glasilu se zahvaljujemo da smo minulo rekordno leto imeli kar 275 članov. Toda kako bo v bodoče ne vemo, ker se vsako leto večja število pokojnih, zato vam vsem želimo veliko zdravja in da bi še v naprej imeli veliko bralcev.

Presenečenje v Jämshögu pri Olofströmu

Že lansko leto smo vam poročali o 42-letni Sabini Kranjc, ki je postala oseba leta in dobila štipendijsko nagrado naselja Jämshög. Sabina je tudi tajnica slovenskega društva v Olofströmu, toda zaradi dela in obveznosti ne najde zmeraj časa, za delo v društvu ker dela kot podsestra v olofströmski občini ter kot socialni

pedagog v mladinski sekciji Junis v IOGT-NTO v Jämshögu. Tam vodi mladinske aktivnosti ob petkih zvečer, kot smo izvedeli ima 79 aktivnih otrok. Pohvaliti pa jo moramo da nam je pomagala za miklavževanje in bila z nami do konca.

No, pa bi povedali še to najvažnejše. Sabina je bila predlagana in izbrana za novega predsednika društva IOGT-NTO v Jämshögu. Nasledila je 82 letnega Šveda, ki ji je predal štafetno palico po 37 letih predsedovanja.

Takole je povedal lokalnim časopisom, da je Sabina v 2 letih naredila več, kot pa je on storil vseh 37 let, mislil je pač na mladinske aktivnosti. No tudi mi se pridružujemo čestitkam in upamo, da nas ne bo pozabila, kajti rojstne korenine domovine Slovenije nam morajo za zmeraj ostati v srcu.

PLAN DRUŠTVENEGA DELA 2012

10. marec: Dan žena in občni zbor v društvenih prostorih v Olofströmu.

17. marca – 25. marca: Slovenski kulturni dnevi v Olofströmu ob praznovanju 100-letnice ABF-a Blekinge. Längan, Holje park, Olofström.

17. marec: otvoritev likovno-fotografske razstave, predstavitev slovenske narodno-zabavne glasbe, predavanje in foto-predstava o Sloveniji. Obenem bo razstava narodnih noš, knjig in starih stvari iz Slovenije, vse to se bo dogajalo v hiši kulture, v Längan pri Holje parku v Olofströmu

21. aprila, občni zbor Slovenske zveze in 35. obletnica pevskega zbora Planika v Malmöju, izlet s kombijem in avtomobili.

12. maja: balinarski turnir v Olofströmu.

26. maja, 50- obletnica SKM- Slovenske katoliške misije. Romanje v Vadsteno z avtobusom ali kombijem.

23. junija, Praznik državnosti in 21 let samostojnosti slovenske države.

25. avgusta: Barnakälla, srečanje vseh generacij in tradicionalni. Slovenski piknik.

27. oktober, Oktoberfestkoncert in Vinska trgatev. Pevski zbor iz Primorske in iz Malmöja.

8. ali 22. decembra, miklavževanje.

Likovna sekcija:

Od januarja – junija, krožek likovne sekcije 3 nedelje v mesecu. Vabimo zainteresirane.

Od 14–18.00 ure.

Društveni prostori so odprti, ko ima likovna sekcija krožek, to je v nedeljah od 15.00 ure naprej.

Ciril M. Stopar

KD Slovenija, Olofström

Likovna sekcija:

Silvana Stopar slika kraskega ovcarja na likovnem krožku;

Duska Belec je vodja likovne sekcije in slika slovenski motiv

Sestanek z ABF-om: Sestanek s predstavniki ABF

Miklavževanje: Tudi pri drugi mizi je bilo zanimivo

Miklavževanje - Na miklavževanju, po večerji stečejo pogovori

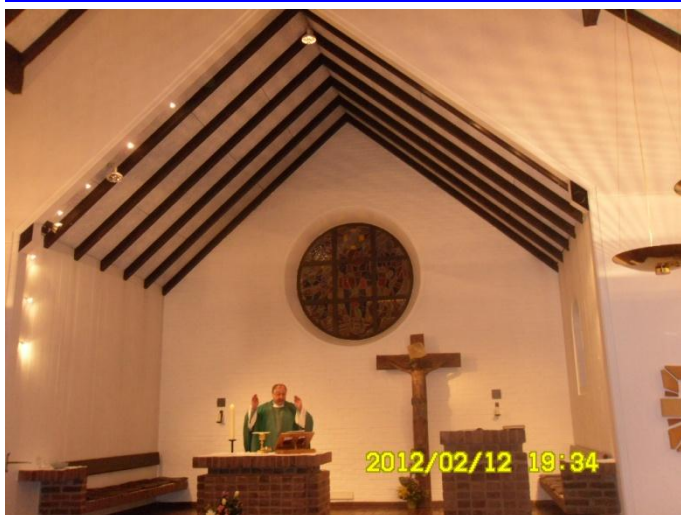
Družabno srečanje se začne s pogovori

Brez petja ne gre v Olofströmu

Sabina Kranjc, novi predsednik IOGT-NTO v Jämshögu

2012/02/12 19:34

2012/02/12 20:09

2012/02/12 20:09

2012/02/12 20:48

2012/02/12 18:39

Srečanje po maši

Olga Budja in Darinka Berginc pakirata Darinkino pecivo za Budjevo mamo Angelo, ki ne more več v cerkev k maši. Darinka in druge pridne gospe v Helsingborgu vedno pripravijo kavo in zraven spečejo slastno pecivo. Pri slovenski sveti maši se rojaki v Helsingborgu srečajo enkrat mesečno in sicer v katoliški cerkvi, na drugo nedeljo v mesecu ob 17. uri. Veliko Slovencev živi v Helsingborgu in okolici, kje ste, da vas ni videti? Že nekaj let se srečujemo predvsem na pogrebnih naših svojcev, znancev in prijateljev. Zakaj bi se ne srečevali tudi pri sv. maši, pridite!

12/02/2012 18:39

2012/02/12 20:09

SKD France Prešeren iz Göteborga Vam vsem bralcem in obiskovalcem želi se enkrat obilo uspešnic, predsvem pa zdravja v tem letu 2012. Pohvale pa so deležni vsi ativni člani, ki so pridno sodelovali pri različnih aktivnostih. Na piknikih nas vedno razvaja Matjaz Zorman, kajti brez njegovih dobrot bi bilo težko nadomestiti spretnega peka.

Za prijetno razpoloženje pa se potruži Tone Margeta s svojo harmoniko, katera privabi mnogo veselih plesalcev na plesišče, da prebudijo stare spomine.

Martinovanje smo praznovali v lokalih Pärle ob spremjavi Tonetovih viž.

V lokalih Pärle, ki smo postali člani je med vsemi drugimi mnogo kulturnimi nastopi tudi prisostvoval Tone, ki se je predstavil z glasbo Slaka Avsenika. Do zadnjega sedeža polna dvorana zainteresiranih poslušalcev so zadoneli klici, ploskanje, petje in plesanje ob spremljavi teh prelepkih tonov harmonike. Interesi za to glasbo je bilo veliko, saj je Tone obljubil, da se bo še večkrat udeležil vabilu.

Omeniti pa je potrebno Silvestrovanje, kjer smo pričakali Novo leto 2012 v lepem številu udeleženi. Po končani večerji, ki jo je pripravila Erika smo nadaljevali z plesi in loterijo. Tonetova glasba, ki nam je popestrila večer do ranih jutranjih ur pa je privabila vse navzoče na plesišče celo 90 letnega Armeta, ki se je zavrtel z nami.

Ker pa čas tako hiti, da mu skoraj nemoremo slediti, vam damo v vednost, da imamo občni zbor SKD France Prešeren 17 marca 2012 ob 16 uri, kakor tudi počastitev žena ob njihovem prazniku v prostorih Pärle na Danska vägen 103. Rezervirajte si čas in pridite. Vabilo sledi.

Letos imamo nekaj jubilarntov, katerim čestitamo, ter želimo še mnogo zdravih let in da še nas kar naprej obiskujeje v tako lepem številu.

Eleonora Planinc	70 let
Erika Jacobson	70 let
Filip Zrimšek	70 let
Anton Bavdaž	70 let
Mirko Bobek	70 let
Drago Gvardjančič	65 let
Cvetka Bobek	65 let
Anita Strašek	60 let

Aktivnosti:

Vsi ki imate interese se pridružiti in sodelovati pri bilo katerih od spodaj navedenih aktivnosti se prijavite Eriki na 031 29 24 84 ali Bojani 031 21 18 86.

Risanje, plesi, petje, pletenje, uporaba računalnikov, balet in se mnogo drugih ativnosti. Pokličite navedene tel. številke in boste dobilo podrobnejše informacije. Vse pa se dogoja na navedenem naslovu v Pärli. Ženska srečanja so tako lepo obiskana, da še kar nadaljujemo z njimi in to vsaki zadnji petek v mesecu. Prijave sprejema Erika.

Slike so iz novoletne zabave.

Slika 1: za harmoniko Tone Margeta.

2: Nevenka, Tomo, Bojana, Karin in se ostali člani

3: Slavka - Tone Bavdas.

4,5: na plesišču Janez - Danica Slabanja, Irena – Tomo Lajšič, Rune
–Erika Jacobson, Sabina, Arne, Nevenka Ušaj, Karin, Zvonko

6: pri narezkih po večerji Erika.

7: Novoletno nazdravje, Nevenka, Bojana, Janez, Erika, Sabina, Bojana, Arne

Bilo je zelo veselo!

Za društvo France Prešeren v Göteborgu Erika Jacobson

Načrt dela v letu 2012

- Januar :** Družabni večeri ob sobotah
Februar: Občni zbor Valentinovo.(Alla hjärtas dag)
Marec: Dan Žena
April: Kres v naravi
Maj: Binkošti (romanje v Vadsteno, (Pečenje na žaru po slovenski maši)
Juni: Praznovanje poletnega časa (Mitsommar)

Od meseca julija in vse do konec septembra delo v društvu po dogovoru

- Oktober :** Planirano potovanje z majhnim avtobusom za Slovenijo
November : Spominjamo se naših rajnih svojcev in prijateljev.
Praznovanje očetovega dne in martinovanje
December : Miklavževanje, družabni večeri in silvestrovanje

Vabljeni tudi k aktivnostim, ki jih imamo med tednom v prostorih društva. V septembru in oktobru je tudi čas nabiranja gob, tudi takrat se dobivamo in skupaj preživimo lepe in osvežujoče trenutke v gozdovih.

Vsako drugo sredo (neparni teden) imamo skupno druženje, ženski krožek in moški klepet od 16.00 ure naprej. Vabljeni k sodelovanju.

Želim dosti veselja in uspeha pri delu!

Alojz Macuh

Čestitke za dan žena

Sprejmite najlepše čestitke za praznični dan, ki vam je namemjen to soboto dne 8-ga marca

Drage žene, mamice in dekleta, vsako jutro naj drobna sreča vam dan prebudi. Naj vam dan prinese sreče, ljubezni, zdravja in veselja obilo.

pa vam bo najlepše darilo,

Drage žene, praznovanje dneva žena bo soboto, dne 10.3.2012, točen čas in kraj pa vam še objavimo

DOBRODOŠLI

Slovensko društvo v Stockholmu

Slovenska föreningen i Stockholm

Stockholm, 2012-02-

1972 *Vabila* 2012

Vljudno **VABLJENI** na proslavo

40-e letnice obstoja slovenskega društva v Stockholmu.

Praznujemo v soboto 31. marca z pričetkom ob 18:00 uri v Solni (Bergshamra), Barks väg 12 v veseli družbi z domačo pijačo in dobro jedačo, srečolovom, malim kulturnim programom, živo glasbo "Alkimisti", ter zabavo in plesom po želji...

Društvo nudi aperitiv, hrano, kavo in kozarček vina.

Zaradi nabave hrane vas prosimo, da vašo udeležbo javite najkasneje do 17. marca pri:

Pavel Zavrel; tfn. 08 857259 ali zavrel@bredband.net

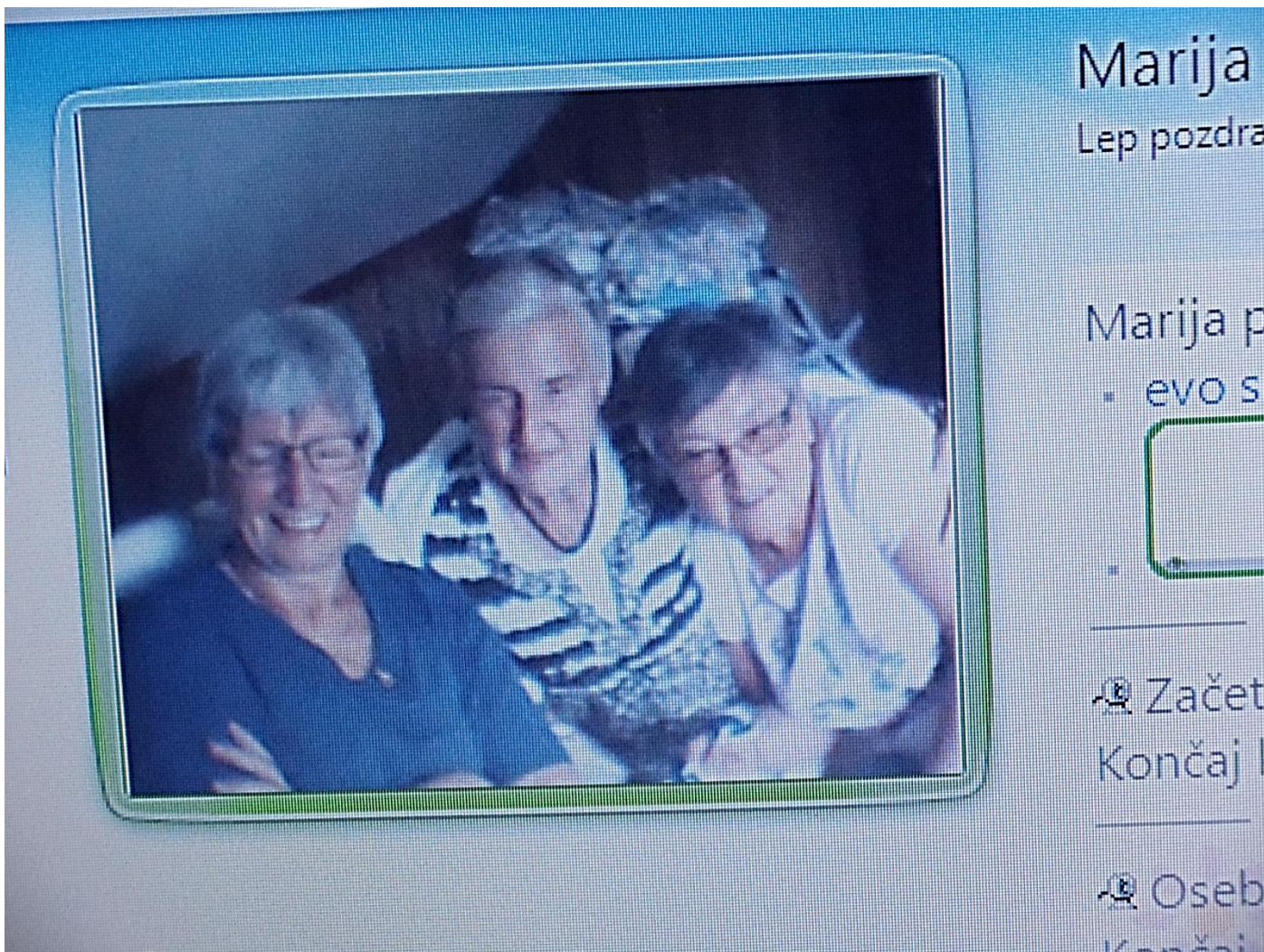
Tone Kisovec; anton.kisovec@tele2.se

Viki Lindblad: 070 7800 920 ali vikilindblad@gmail.com

Dobrodošli!

Tri Marije iz Göteborga... .

Oglašja se nam Anica Maras:

Hvala za posredovano pošto! Jaz oz. midva z možem sva živela v GÖTEBORGU, bolj natančno na Kortedali! Moj mož je Maras Ernesto, na Švedsko je prišel leta 1964.

Jaz sem prišla na Švedsko leta 1972. Domov sva se vrnila leta 1980 in to v Lenart, kjer sva si zgradila dom ih kjer zdaj živiva.

Pozdravljava vse znance in prijatelje na Švedskem!

Anica Maras z možem na zabavi v Lenartu v Slovenskih Goricah

Foto: Anica Maras

Novo leto je za nami, smo v novih pričakovanjih in načrtih

Zima je kar pozno pokazala svojo moč, morda bolj izrazito s snegom in mrazom po celi Evropi. Ljudje, ki so iz kakršnegakoli razloga ostali brez doma in strehe nad glavo, so z življenjem plačali visok davek življenja. Saj ti so prvi, ki so najbolj izpostavljeni preizkušnjam in trdi roki narave. Kaj vse nismo doživeli zadnja leta, poplave, orkanske vetrove, dežja, ki je padal neprenehoma in sedaj še trda zima! Je to morda namig, da uničujemo planet in po napovedih znanstvenikov, nas čaka še kaj hujšega? Nihče pa ni pripravljen žrtvovati svojega udobja, dobrega življenja in uživanja, saj vsi tisti, ki nam vse to nudijo, tudi morajo živeti.

V soboto 25. februarja ob 15. uri imamo Občni zbor in Kulturni dan.

Dan mamic in staršev po maši v mesecu marcu.

Potovanje v Vadsteno konec maja.

Dan državnosti v juniju.

Povabljeni smo na vandranje v Švico v septembru 21.--27. septembra. Dogovarjamo se o programu in izletih v okolici Züricha. Zaenkrat je predviden avtobus, še bomo raziskali alternativo za vožnjo z vlakom, le ceno smo določili ca 7 000:-- po osebi.

Avtobus, eno spanje v Nemčiji, hoteli z zajtrkom v Švici. Hrana in cena izletov – za stroške stoji vsak posameznik sam. Še čakamo na odgovor naših gostiteljev, zato o vseh podrobnostih pride ven posebna pošta in seveda za prijave, kjer bomo prosili, da poravnate stroške za polovico potovanja. Ker smo obvestili tudi druga društva o izletu, ki se nam lahko pridružijo, se morate odločiti in prijaviti;

Marija Perovič, tel 031-99 29 52, mobil 0702-76 99 30

Marija Kolar, mobil 0706-49 71 89

Marjana Ratajc, tel 031-52 82 96, mobil 0707-96 00 01

Veselilo nas bo, če se boste odločili in potovali z nami, saj to je velika priložnost, da vidimo lepoto Švice in pokramljamo s Slovenci, ki tam živijo.

Nekaj slavljenцев imamo tudi tokrat;

Januar: Anton Zobec, 70 let

Februar: Eva Birgitta Tomšič, 75 let

Štefan Zalik, 75 let

Junij: Silva Horvat, 65 let

Milojka Gorjup, 60 let

Kar je bilo dobrega, naj se nadaljuje,
vse kar je bilo slabo, naj se oddaljuje,

naj sreča, zadovoljstvo vsak dan Vam cvetita,
naj ves čas smeh in zdravje Vam v očeh žarita!

Ob Vašem rojstnem dnevu, to so naše želje, ki v resničnost naj Vam usoda jih izpelje.

Vesele babice smo bile na Božičnem bazarju v Berlinu in Dresdenu. Berlin je obnovljen, zidu ni več, ki bi mejil, le na nekaterih mestih še obstajajo ostanki, za opozorilo in zgodovino, da kaj takega ne bo več. Dresden je staro sivo mesto, izven glavnega mesta je veliko zapuščenih hiš in vrtov, saj delovna mesta so izginila in ljudje so se preselili v center mesta. Pohajkovanje po božičnih bazarjih in poskušanja dobrih ostrih klobas in ob mrazu vroče kuhano vino. Sprehodi po mestu v Božičnem času so paša za oči, saj je vse bogato okrašeno in razsvetljeno. Zadovoljne in srečne smo se vrnile domov, v upanju, za naslednje leto kam drugam.

Še kakšno lepo misel za konec:

Ne mislite si, da ste neranljivi, sreča se lahko obrne, ne pozabite poklicati prijatelje, da bodo vedeli, da niso pozabljeni, vzemite si čas za znance in prijatelje, dokler še jih imate, saj nikdar se ne ve, kdaj jih boste potrebovali ali boste potrebni, da bi šli pomagati.

Lep pozdrav!

Za upravni odbor Slovenski dom, Marija Kolar

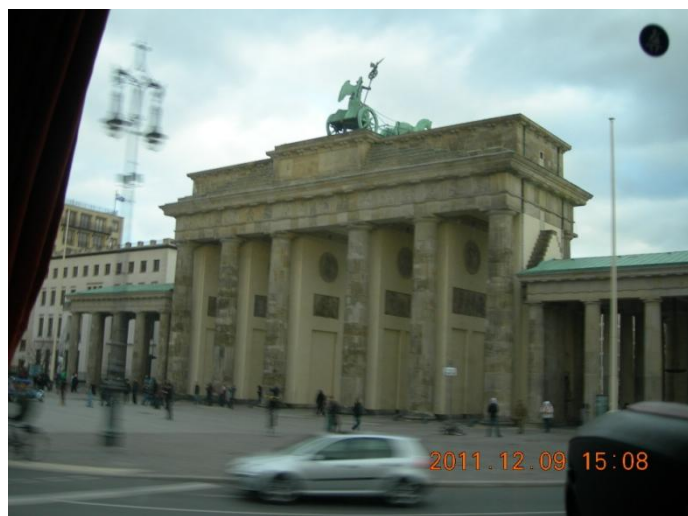
Spo-
mini
na
Dres-
den
in
na
Ber-
lin;

Dec.
2011

Foto

M
A
R
I
J
A

P
E
R
O
V
I
Č

Društvo Švedsko-Slovenskega prijateljstva na Švedskem je v letu 2011 pripravilo vrsto projektov in aktivnosti v počastitev praznovanja 20-letnice samostojnosti Slovenije in 20-letnice delovanja društva.

1. Predavanje o novejši zgodovini "Železna zavesa" dne 21. maja 2011 v Mestni knjižnici v Stockholmu (Internationella biblioteket). Predavateljica, raziskovalka Anna McWilliams.
2. Nastop dekliškega pevskega zbora "Deorina" iz Kočevja na otvoritvi razstave arheoloških izkopanin iz reke Ljubljanice 25. maja 2011 v Armemuzeju v Stockholmu in nastop s koncertom v Mestni knjižnici v Stockholmu dne 27. maja 2011.
3. Predstavitel prevoda knjige Toneta Jakšeta "Poti iz sanj" oz. v švedščini "En sloven i Sverige" dne 17. junija v Mestni knjižnici v Stockholmu (Internationella biblioteket)
4. Predstavitel delovanja društva SSVF 1. julija v Ljubljani v okviru "Dobrodošli doma".
5. Švedsko-slovenski-japonski kulturni teden od 22 do 30 oktobra 2011 v kulturni hiši "Kulturfyren" na Skeppsholmen, Stockholm:
 - kulturni teden-razstavo je odprla in pozdravila predstavnica Veleposlaništva Republike Slovenije na Švedskem, mag. Metoda Mikuž dne 22. oktobra
 - razstava slovenskih in japonskih likovnih umetnikov od 22-30. oktobra,
 - predstava za otroke: igre, ples in petje dne 23. oktobra in predstavitel slovenskega filma "Petelinji zajtrk" 23. oktobra
 - predstavitel slovenskega filma "Gremo po svoje" 25. oktobra
 - predavanje dr. Helene Jarl Keržar o telesni in jezikovni komunikaciji v raznih delih sveta 25. oktobra
 - predstavitel slovenskega filma "Kratki stiki" 28. oktobra
 - predstavitel najnovejših prevodov švedskih knjig v sloveščino, Danni Stražar, 28. oktobra
 - predstavitel-predavanje o prijateljskem sodelovanju med švedskim mestom Karlstad in Ljubljano dne 28. oktobra. Predavatelj predstavnik mesta Karlstada, Magnus Persson
 - predstavitel japonskih tradicionalno-narodnih nošenj 29. oktobra
 - zaključek kulturnega tedna s kulturnim programom in zakusko
6. V okviru kulturnega tedna so švedski pevski zbori pod vodstvom slovenske dirigentke Jerice Bukovec-Gregorc predstavili slovenske in švedske pesmi v cerkvi Gottsunda v Uppsali in v cerkvi Adolfa Fredrika v Stockholmu.

Na vseh predstavah, predavanjih, koncertih in razstavi je sodelovalo večtisoč gostov tako, da je Društvo Švedsko-Slovenskega prijateljstva dostojno predstavilo našim rojakom in švedski ter ostali javnosti praznovanje 20.letnice samostojnosti Republike Slovenije in 20.letnice delovanja društva.

Iskrena hvala članom, prijateljem in vsem, ki so pomagali pri izvedbi omenjenih aktivnosti. Hvala za sodelovanje in pomoč Veleposlaništvu Republike Slovenije na Švedskem, Uradu Vlade RS Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu, slovenskim in japonskim umetnikom, Mestu Stockholma in drugim organizacijam.

December 2011 Lojze Hribar

Maškerada v Stockholmu

Iz sive davnine izhaja še danes vera, da obisk Kurenta in šem prinaša srečo in dobro letino. S praznovanjem pustnih šeg preganjajo zimo in vabijo pomlad. Društvo Švedsko-slovenskega prijateljstva je pripravilo praznovanje Maškerade v soboto 18. februarja v prostorih Mestne knjižnice v Stockholmu (Internationella biblioteket). Na prireditvi se je zbralo kar lepo število malčkov, staršev, babic in dedkov. Program prireditve so pripravile in zelo uspešno izvedle članice društva Melita Wiersma, Lea Nakrst in Danni Stražar ob tehnični asistenci Ronny-ja Colner in sodelovanju vseh navzočih.

Po igranju, plesu in prepevanju vseh, najbolj pa navzočih malčkov, se je praznovanje veselo zaključilo s pogostitvijo z brkinskimi krofi in flancati katere je pripravila Jožica Jakšetič. Po zaključku obiska Kurenta je bilo slišati duhovite pripombe, da je Kurent pripomogel, da se je vreme v Stockholmu spreobrnilo in privabilo toplejše ozračje. Prav lepa hvala prirediteljem, izvajalcem in sodelujočim za prijetno predstavo starih pustnih šeg.

Deorina koncert;

Japanska sångkören

Maškerada v
Stockholmu

Foto:
Danni
Strazar
och
Ronny
Colner
Za društvo
SSVF

Besedilo/

Text: Lojze Hribar

POTOVANJE PO VIETNAMU IN V KAMBODZI

Tekst in foto: Marko Bohanec

Tempelj Bayon. Obrazi, kamorkoli se ozreš

»Kako to, da ima Slovenija samo dva milijona prebivalcev?« je na lepem in v zelo dobri angleščini vprašal voznik kombija, ko je mene, ženo in še enega potnika peljal iz centra kamboškega mesta Siem Reap nazaj v hotel. Če bi stal, bi me verjetno vrglo na zadnjo plat, ker pa sem sedel na klopi za voznikom, sta samo moj in ženin osupli pogled dala vedeti, da se je zgodilo nekaj hudo nenavadnega. Bilo je prvega januarja letos in počasi se je

iztekalo naše turistično potovanje po Vietnamu in Kambodži. Zadnje dni nas je prav ta voznik prevažal po takšnih in drugačnih cestah. Ves čas je bil tiho, ubogal je navodila svojega lokalnega vodiča, ki je bil zadolžen za našo skupino. Z njim je le tu in tam spregovoril kakšno besedo v kamboškem jeziku, kmerščini. Skrbel je, da je bilo v kombiju dovolj plastenk z vodo, poprijel je za prtljago, čistil je kombi, predvsem pa nas je potrpežljivo čakal ure in ure, ko smo si ogledovali templje, okoliške vasi in druge znamenitosti. Še pred nekaj trenutki mu je naša, slovenska vodička dopovedovala v tipični azijski angleščini, bolj z rokami kot z besedami: »Three passengers – to hotel – understand?« Le pokimal je. No, in potem, ko je ostal brez obeh nadrejenih, se je odločil spregovoriti. To je bila ena najboljših angleščin, kar sem jih slišal na potovanju, in izkazalo se je, da možakar veliko ve in da je zelo radoveden. Pogovorili smo se o Sloveniji in o njenih dvajsetih letih od osamosvojitve, pa o našem vremenu, kjer bi njega, ki ni še nikdar zapustil Kambodže, prav gotovo zeblo. Do hotela smo se pripeljali veliko prehitro, in danes mi je žal, da sem ga pozabil vprašati, kako mu je ime. Naslednje priložnosti ni bilo, saj smo se le dan kasneje preko Bangkoka, Amsterdama in Zagreba vrnili nazaj v deževno in začuda prav nič zasneženo Slovenijo.

Celotno potovanje je trajalo štirinajst dni. Bilo je tipično turistično potovanje v organizaciji znane turistične agencije. Dobra stran takih potovanj je, da so dobro organizirana in imajo bogat spored. Vidiš lahko res veliko znamenitosti, ki jih ponuja dežela, in dobro spoznaš njeno zgodovino. Precej manj pa je možnosti za pristen stik z domačini. Večinoma se pogovarjaš le s turističnimi delavci in trgovci, ki dobro vedo, kaj ti lahko »prodajo« in pri tem kakšno resnico radi obrnejo po svoje. Prav zato so dogodki, kot je bil ta z voznikom, toliko bolj dragoceni.

Potovanje smo začeli v Vietnamu. S 85 milijoni prebivalcev je to 13. najbolj naseljena država na svetu. Na zemljevidu je Vietnam videti kot ozek, a zelo dolg pas ozemlja v obliki črke S na vzhodu azijskega polotoka Indokina. Mi smo si ga ogledali na treh »točkah«: na severu glavno mesto Hanoi, na sredini mesta Hue, Danang in Hoian, na jugu pa največje in najbolj sodobno mesto Hošiminh – tega se še vedno drži tudi staro ime Saigon. Velike razdalje med točkami smo premagovali s potniškimi letali, saj gre z avtom in tudi z vlakom po Vietnamu prepočasi. Na cestah je povprečna potovalna hitrost le okrog 45 km/h, o čemer smo se nekajkrat prepričali tudi sami.

Moj prvi vtis v Vietnamu je bil: ojoj, kakšen promet! Povsod in v vse smeri se vali nepretrgana reka vozil. Daleč največ je motociklov, ki so že skoraj povsem izpodrinili bolj tradicionalna kolesa in tricikle. Avtomobilov je relativno malo. Prav neverjetno je, kaj vse Vietnamci prevažajo na motociklih. Najprej

seveda sami sebe in družinske člane. Prav nobena redkost ni prizor, ko mož poleg žene na motociklu pelje še tri otroke. Potem pa na motocikel posadijo še vse ostalo. Ogromne košare s sadjem. Orodje in stroje. Plastične izdelke v količinah, da komaj ostane prostor za voznika. Dve trimetrski drevesi, verjetno iz drevesnice, privezani pokonci na vsaki strani motocikla. Videli smo motocikel, ki je poleg dveh potnikov prevažal še živega telička, in nek drug motocikel, na katerem so bili trije pujsi. Na motociklih, parkiranih ob cesti, Vietnamci tudi jedo, počivajo in spijo.

Promet poteka po pravilih, ki so neukemu Evropejcu precej tuja in nerazumljiva. Videti je, da motoristi gledajo samo naprej in da jih okolica sploh ne zanima. Prehodov za pešce praktično ni, semaforje upoštevajo le redki. Toda včasih je kljub nepregledni reki vozil le treba prečkati cesto. Zamižiš, stopiš na cesto ... in čeprav ti pred nosom in tik za hrbtom švigajo motorji, se promet vendarle kot po čudežu razpre in te spusti na drugo stran. Edini pogoj je, da hodiš počasi in enakomerno. Prvič me je bilo groza, potem pa sem se kar nekako navadil.

Druga prevladujoča značilnost Vietnama je žal njegova vojna preteklost. Najprej so se več kot tisoč let bojevali s Kitajci, potem so prišli Francozi in za njimi Američani. V vojni sta bila sever in jug Vietnama, in kot da to ne bi bilo dovolj, so se po zmagi severa in združitvi države zapletli še v vojno s sosednjo Kambodžo. Povsod, kamor prideš, izveš kaj o teh vojnah in njihovih posledicah. Žalostno je slišati, da se severnjaki in južnjaki še vedno ne marajo: »za biznis že, drugače pa ne.« Precej »turističnih znamenitosti« je povezanih z vojno. Prav radi na primer pokažejo kraj Cu Chi v bližini Hošiminha, kjer so uporniki izkopali na stotine kilometrov podzemnih rovov, da so se v njih skrivali pred ameriški napadi in preživeli v popolnoma požgani in uničeni pokrajini. Pri tem so pokazali neverjetno vztrajnost, žilavost in iznajdljivost.

V Vietnamu sem se posebej dobro počutil na dveh izletih, ki sta nas vodila izven velikih mest. Na severu, blizu kitajske meje, smo se z ladjico podali na ogled znamenitega zaliva Halong. Zaliv krasi okrog dva tisoč apnenčastih otočkov, ki se strmo dvigajo iz morja. Celotno območje je na seznamu Unescove naravne svetovne dediščine in to z dobrim razlogom, saj je čudovito in res nekaj posebnega. Žal nam vreme ni bilo posebej naklonjeno, saj je bilo megleno in tako hladno, da je lokalnega vodiča treslo od mraza; nam Slovencem se 14 stopinj nad ničlo sicer ni zdelo tako hudo. Prekrasno vreme pa smo doživeli nekaj dni kasneje na delti reke Mekong, ki se v številnih rokavih južno od Hošiminha izliva v Južnokitajsko morje. To je izredno lepo, rodovitno območje, kjer riž rodi trikrat na leto (na hladnejšem severu le dvakrat). Rečni rokavi so široki in oblivajo številne otočke, na katerih živijo in delajo pridni ljudje. Ogledali smo si, kako izdelujejo kokosove bonbone in izdelke iz medu; med drugim smo poskusili odlično medico. Poskusili smo tudi eksotično sadje, ki ga imajo v Vietnamu v izobilju: ananas, banane (te so manjše in krajše od »naših«, vendar mnogo bolj okusne), mango, papaja, mangostin, kokosovi orehi ter sadje, za katerega sploh ne poznam slovenskih imen; pravijo jim dragon fruit, jackfruit in rambutan. Na eni od oglednih točk sem si na rame naložil čisto pravega, živega pitona. Že dolgo me je zanimalo, kakšni so občutki ob tem ... in ne, ni sluzast, pa tudi posebej hladen ne. Najbolj me je spominjal na gumo, ki je živa in išče oprijem. Piton je bil prijazen in se ga nisem prav nič bal.

Kot že rečeno, smo zadnji del potovanja preživeli v Kambodži, manjši zahodni sosedi Vietnama, ki ima »le« okrog 15 milijonov prebivalcev. Za razliko od Vietnama, ki je socialistična republika, je Kambodža kraljevina. Žal ima tudi Kambodža za sabo dolgo zgodovino vojn in medsebojnih sporov, zato so tudi tu vojne zgodbe običajni del »turistične ponudbe«. Kambodža je precej drugačna od Vietnama. Pokrajina, vsaj tam, kjer smo bili, je bolj agrarna in odprta. Arhitektura je v mestih za odtenek bliže zahodnemu okusu, na podeželju pa prevladujejo hiše, ki so zaradi pogostih poplav dvignjene na lesene kole. Latinico, s katero pišejo v Vietnamu, v Kambodži zamenja posebna kmerska pisava, ki je na pogled zelo lepa, vendar za nas skoraj nečitljiva. Tudi ljudje se razlikujejo od Vietnamcev, saj so nekoliko temnejši in imajo drugačne poteze obraza. Ljudje so neverjetno prijazni, povsod te sprejmejo z nasmehom in tradicionalnim pozdravom s sklenjenimi rokami – oboje sem občutil kot povsem iskreno, pa čeprav sem bil turist in bi me lahko videli le kot vrečo denarja. Rad bi jim bil vrnil pozdrav na enak način, a sem se zavedal, da ga ne obvladam, zato sem se jim le po svoje nasmihal, priklanjal in se počutil presneto nerodnega.

Pravzaprav smo si v Kambodži dobro ogledali le okolico mesta Siem Reap. Mesto leži na severozahodu Kambodže in se je razvilo predvsem zaradi turizma. Je namreč središče pokrajine Angkor, ki

je znana po desetinah templjev, ki so bili zgrajeni v zgodovinskem obdobju enakega imena, to je v času med 9. in 15. stoletjem. Med njimi je daleč najbolj znan Angkor Wat, sloviti hindujski tempelj s petimi stolpi, mogočnim obzidjem in čudovitimi reliefi, ki prikazujejo zgodbe iz Ramajane. Resnično je mogočen in prav nič čudnega ni, da velja za enega najpomembnejših svetovnih verskih spomenikov. Da gre za verski objekt, te pred vhodom v njegov osrednji del spomnijo tudi strogi čuvaji in ne dovolijo vstopa, če nimaš povsem pokritih kolen in ramen.

Manj znano je dejstvo, da Angkor Wat ni edini izjemni spomenik na tistem območju. Nedaleč stran leži staro mesto Angkor Thom in v njem budistični tempelj Bayon, ki je bil zgrajen v približno enakem obdobju kot Angkor Wat. Je sicer nekoliko slabše ohranjen, toda občutki v njem so izredni. Ima na desetine stolpov in na vsakem od njih so vklesani obrazi, ki se smehljajo. Kamorkoli pogledaš, lahko na starodavni, sivi, kamniti površini zagledaš prijazen obraz. Skupaj več kot 200 obrazov. Res izjemno in vredno ogleda. Templjev in drugih spomenikov v okolici je še mnogo več, prav vsak ima kakšno slikovito posebnost in pripoveduje kakšno zanimivo zgodbo iz svoje dolge in bogate zgodovine. Marsikaj bi še lahko povedal o tem potovanju, ki me je obogatilo s številnimi prizori in dogodki ter mi dalo veliko snovi za razmišljanje. O majhnih, marljivih in nepopustljivih vietnamskih ljudeh. O njihovem življenju, katerega velik del poteka pri tleh in na ulici pred hišo. O razvitem in skoraj povsem kapitalističnem mestu Saigону, ki se razvija pretežno s pomočjo zunanjega kapitala. O vietnamskem socializmu, ki je, vsaj za moje pojme, rahlo čuden.

O ogromnih davkih na avtomobile in slabem zdravstvenem sistemu. O bogastvu elit. O vietnamskih cesarjih in njihovih spomenikih. O arhitekturi, ki jo zaznamujejo ozke, škatlaste, vrstne hiše, ki rastejo v višino. O ne ravno dobri skrbi za okolje. O tradicionalnem gledališču vodnih lutk. O vietnamskem navdušenju nad »našim« novim letom, ki ga sami sicer ne praznujejo. O Marmornatih gričkih in njihovi »bolnici Franjki«. O moških in ženskih čeladah. O tradicionalnih kmerskih plesih in njihovi glasbi. Tudi o hrani nisem povedal

skoraj ničesar. In o tem, zakaj za novo leto nismo zdržali do polnoči. Morda kdaj drugič in morda po kakšnem drugem potovanju, tja ali kam drugam.

1) **20111222-104514E.jpg** Tipičen prizor prometnega kaosa v Hanoi. Semaforji svetijo, motoristi pa vozijo po svoje, začuda brez večjih nesreč. Bi si upali prečkati križišče? 2) **20111223-064453E.jpg** Z motornimi ladjicami med otoki zaliva Halong; 3) **20111223-075318E.jpg** Najbolj prepoznaven par otočkov v zalivu Halong. Pravijo, da sta to dva petelina; 4) **20111225-061040P.jpg** Vietnamske tržnice so barvite in dobro založen. Foto Simona Bohanec; 5) **20111231-042833E.jpg** Znameniti tempelj Angkor Wat s sprednje, zahodne strani 6) **20111229-061731E.jpg** Slastno tropsko sadje, s katerim postrežejo na otoku v delti reke Mekong;

Marko Bohanec

50 LET MOJH ORGLIC

Dobro se spomnim tistega 23. januarja leta 1962, ko sem prinesel domov spričevalo o odličnem uspehu v prvem polletju prvega razreda osnovne šole, saj je bil to obenem moj sedmi rojstni dan. Dvoje razlogov torej, da sta mi oče in mati kupila majhno, a zame nadvse dragoceno darilo – orglice! Ker se v družini ni nihče ukvarjal z glasbo, sem se raziskovanja malega glasbila lotil kar sam in kmalu sem znal nanj zaigrati lepo število melodij. Orglice so bile moj stalni spremljevalec v času osnovne in srednje šole. Ko sem šele pri šestnajstih letih začel igrati harmoniko, so za nekaj časa obležale v predalu in tudi v moji prvi glasbeni skupini, **Ansamblu Jožeta Galiča**, kjer sem sprva igral harmoniko, smo orglice uporabljali zgolj pri dveh skladbah...

Že prvo srečanje z mojo kasnejšo življenjsko spremljevalko pa je »stvari postavilo na pravi tir«: **Cita Galič** (takrat še **Zakonjšek**) je ansamblu pomagala poiskati novega harmonikarja, meni pa predlagala, naj se posvetim le orglicam in petju. To je bilo nedvomno odločilno za mojo (in našo) nadaljnjo glasbeno pot, saj je že Ansambel Jožeta Galiča takoj pripeljalo do razpoznavnosti in uspeha, zaznamovalo pa je tudi glasbeno podobo naslednjih glasbenih skupin, v katerih sem doslej igral: **Ansambla Slovenija**, **Družine Galič** in sedanje zasedbe **Jože Galič & Glasba iz Slovenije**. Kot gostujoči orgličar sem seveda snemal in nastopal tudi s številnimi drugimi skupinami in solisti.

V zadnjem času, ko se z glasbo ne ukvarjam več poklicno in harmoniko uporabljam le pri

skladateljskem delu, so orglice ponovno postale moj prvi in edini instrument. Z njimi imam še kar nekaj načrtov; še posebej me zanima izvajanje nekaterih drugih glasbenih zvrsti, za katere doslej ni bilo časa ali možnosti. Kromatične orglice so namreč uporabne še za marsikaj drugega kot za vrste glasbe, ki sem jih izvajal doslej. Ker so v Sloveniji precej manj razširjene kot drugod po svetu, me še posebej veseli, da jih igra tudi moja hči **Katarina Skok**, vsestranska glasbenica in pedagoginja. Vsaj v naši družini bodo torej zvenele še nekaj desetletij!

ŠE NEKAJ ZANIMIVOSTI

Deset najbolj značilnih skladb v izvedbi mojih orglic:
Ljubezen in orglice (Ansambel Jožeta Galiča), **Te moje male orglice, Slovenska polka, Sanjaj, sinko, V svobodni deželi** (Ansambel Slovenija), **Naš maček** (Družina Galič), **Jutro v Sloveniji, Popotnik izpod Triglava, Tri domovinske, Na seniku / Stadl Polka** (Jože Galič & Glasba iz Slovenije).

Orglice zvenijo vsepovsod...
Od mojega prvega solističnega nastopa z orglicami na Radiu

Slovenija (takratnem Radiu Ljubljana, leta 1968) se jih je do danes zvrstilo še nekaj tisoč – v različnih okoljih in ob različnih priložnostih: na veselicah, koncertih, snemanjih, na radijskih in televizijskih oddajah. Tudi v dvorani Slovenske filharmonije, v številnih cerkvah, na rojstnih dnevih, porokah, pogrebih... so zvenele.

... in zmorejo vse ...,

*Že v zgodnjih najstniških letih sem diatonične orglice zamenjal s kromatičnimi, pri katerih ni tonskih omejitev. Vseskozi ostajam zvest modelu **Hohner Chromonica**, občasno uporabljam tudi model **Hohner Chordomonica** in diatonične orglice **Hohner Meisterclasse**. V jubilejnem letu nameravam posneti nekaj skladb z novim instrumentom visoke kakovosti, orglicami **Hohner Super 64 X**.*

... četudi so obrnjene »narobe«!

Samo pravi orgličarji so doslej opazili, da je z mojih igranjem »nekaj narobe«. Celó sam sem to ugotovil šele takrat, ko sem na orglice že znal igrati in je bilo prepozno, da bi lahko še kaj spremenil...

Torej, priznam: na orglice igram »zrcalno«: nizke tone imam na desni, visoke na levi. Ravno obratno, kot so postavljeni pri klavirju ali harmoniki! In da bi šel po petdesetih letih zadevo obračati na glavo, lepo vas prosim?! Raje se spomnim starega pregovora: »Kar se Jožek nauči, to Jože zna!«

Pošiljam vam informacijo o mojem letošnjem glasbenem jubileju:

- predstavitevno besedilo,
- "solo" fotografijo,

- fotografijo ansambla Jože Galič & Glasba iz Slovenije,

Vesnilo me bo in hvaležen vam bom, če boste informacijo "vzeli na znanje" in jo posredovali še komu.
Šempeter, 3. januarja 2012

Jože Galič

Anica Kelenc in Peter Zmazek

Priprave za fašenk v Stojncih se pričnejo takoj po novem letu, saj je z pripravo kostumov in kompozicije vloženo veliko ur dela. Najprej pa se je odvijal dogodek Kürenball, kjer ob kulturnem programu s skečem izvolimo vaškega princa 2012.

V Stojncih so se letos organizirale štiri karnevalske skupine: Lutke iz glasbene skrinjice, Miki miške, Titanik in Medvedek Pu. Na pustno soboto smo se udeležili fašenka v Cirkulanah in fašenka v Markovcih. V nedeljo smo se udeležili 52. Karnevalske povorke v Ptujju, kjer nastopajo karnevalske skupine iz cele Evrope in Balkana. Povorka je trajala kar tri ure. V ponedeljek smo se udeležili fašenka po Dornavsko. Vsepovsod je bilo veselo v Markovcih in Dornavi nas ob poti povorke pogostijo domačini. Na koncu vsake povorke nas gostitelji pogostijo z hrano in pijačo.

V torek smo imeli lastno povorko v Stojncih, kjer smo se predstavil domačinom. Na koncu povorke je bilo vesplošno rajanje na vaški gmajni, kjer so bili vsi pogoščeni s hrano in

pijačo. Lutke iz glasbene skrinjice pa smo morale na pot na nočni karneval v Mozirje vrnile smo se točno na pepelnico. Pust je za nami bilo je veselo in zanimivo in sklenili smo nova prijateljstva z tujimi in domačimi gosti. Tako maske so pospravljene in sedaj se že sprašujemo, kaj bi pa predstavljali naslednjo leto.

Stojnci, 25.02.2012

Lepo vas pozdravlja KUD Maska, Anica Kelenc

KRIŽARJENJE PO ZAHODNEM SREDOZEMLJU

»Hej, Vesna! Poglej, kakšna dobra ponudba! Križarjenje z največjo potniško ladjo od obal Italije, Španije, Malte do Tunizije in nazaj v Italijo! Greva?«, je rekla moja prijateljica Nada, ko sva v restavraciji sredi Ljubljane pili vsaka svojo kavico. Kmalu sva se znašli v turistični agenciji Kompas in 18. februar tj. začetni dan potovanja se je bliskovito bližal.

Ob 3.00 zjutraj smo se vsi zaspani odpravili proti Genovi, a smo bili po 10 urni vožnji z avtobusom poplačani s pogledom na našo lepotico MSC Splendido, ki se je v vsej svoji veličini bohotila pred nami.

Vkrcaje ni bilo tako enostavno kot na drugih ladjah. Vsakega izmed nas so fotografirali in mu izročili identifikacijsko kartico s številko njegove kabine in mize v določeni jedilnici. Brez te kartice ni bil več možen izstop niti vstop na ladjo. Z Nado sva poiskali najino kabino, pred katero sta že čakala najina kovčka. Kabina je bila velika cca 20 kvadratnih metrov in je imela stekleno steno z vrati proti morju. Pred njo je bil balkon s stoloma in mizo. Kabina je bila opremljena z manjšo kopalnico in TV aparatom, na katerem so se ves čas vrteli podatki o ladji. Ugotovili sva, da sva se znašli na 18 nadstropni velikanki, dolgi

preko 330 metrov. Nahajali sva se na 8. nadstropju, kar je bilo malo nad morjem. Ugrez ladje je bil očitno kar nekaj nadstropij.

Po krajši osvežitvi je bila večerja, ki je zaradi izbire vse presenetila. Bilo je namreč minimalno 6 hodov, kar je pomenilo 4 predjedi, glavna jed po izbiri, slaščice, sadje, sir, kruh. Vse je bilo zelo mikavno pripravljeno in množica natakarejv nas je neprestano stregla. Z Nado sva se počutili kraljevsko.

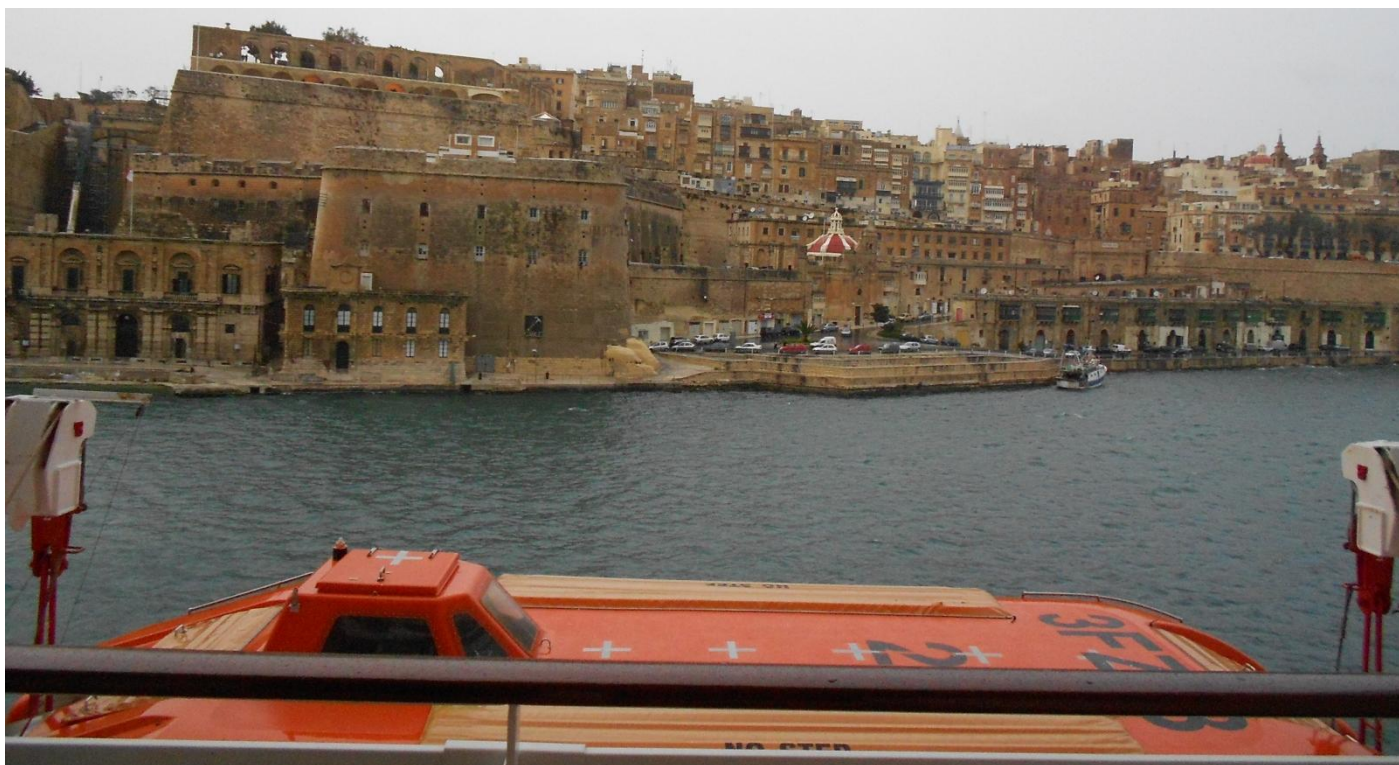
SAGRADA FAMILIA DAL PULLMAN, Cerkev sv. Družine v Barceloni, ki še ni povsem dograjena, še vedno je veliko gradbišče, vendar je pogled nanjo in obisk v notranjosti nepozabno doživetje! Množice čakajo v dolgih vrstah, da bi vstopile... Vir: Splet - IT

Ladja je izplula in čez noč sva ob zibanju lepo zaspali in se drug dan prebudili v Barceloni. Kompasova vodnica Lučka nas je vodila po glavnem mestu Katalonije, kjer so bile ravno takrat demonstracije. Peljali smo se na hrib Monjuic, s katerega se je videlo celo mesto in nekateri športni objekti. Zatem smo šli na ogled znamenite bazilike Sagrada Familia, ki je postala skoraj sinonim za mesto. Zelo sem uživala še na sprehodu po Barrio Gotico – Gotska četrt, kar je stari del mesta in slavni ulici Rambla, ki je pravzaprav mogočna aleja, ki se spušča do morja.

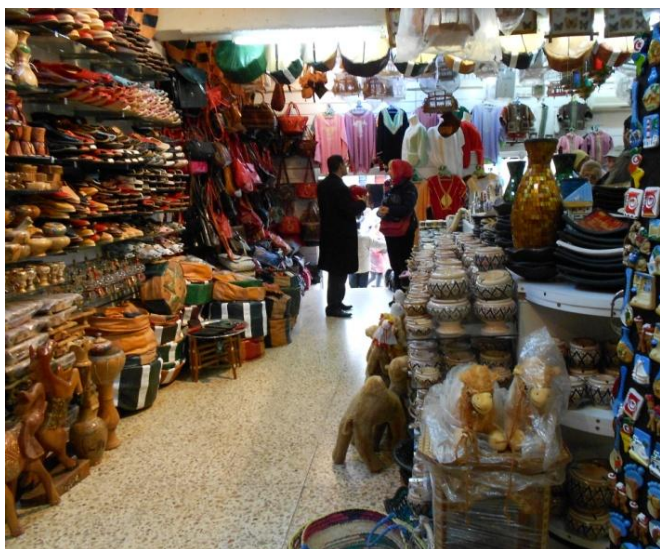
Potem je sledil dan na morju in ogledala sem si ladjo s prekrasnimi restavracijami La Reggia, Bora Bora, Villa Verde in številnimi saloni v raznih barvah od vijoličaste, zelene do zlate in srebrne. Povsod je bilo veliko ogledal, vendar vsa z ustrežno dekoracijo. Na vrhnjih palubah ladje so bili bazeni, savne, trim kabineti, masažni saloni – večinoma dekorirani z raznovrstnimi skulpturami. Zvečer sva se odpravili v gledališče, kjer sva imeli z balkona lep razgled. Na odru se je pojavil kapitan Mattia Manzi s svojo posadko in povedal, da se nam bliža dež.

Na sliki je La Valleta na Malti, fotografirana z najine ladijske kabine

Res je naslednji dan v La Valleti na Malti lilo kot iz škafa. Kljub temu smo si ogledali katedralo sv. Janeza, ki so jo zgradili malteški vitezi leta 1577. Znamenita slika Caravaggia Obglavljenje sv. Janeza se mi je zdela prav grozljiva. Na splošno je La Valleta ena sama mogočna trdnjava, privlačna turistična točka.

Potem pa spet na ladjo in zvečer ogled kazina. Nada je rekla, da težko gleda, saj so vsi igralci

praviloma izgubili vse žetone. Meni pa so se obrazi igralcev in njihove reakcije zdeli zanimivi.

Po zibajoči noči smo se zasidrali v pristanišču La Goulette v Tuniziji in se z avtobusom odpravili preko plitve lagune El Bahire do nekoč slavne Kartagine. V 8. stoletju pred našim štetjem so jo ustanovili Feničani. Predstavljala je pomembno vojaško, pomorsko in gospodarsko silo tedanjega časa. Kartagina je propadla, ker je izgubila tri punske vojne z Rimljani in končno jo je rimski general Scipio popolnoma

porušil. Zaradi odlične lege so Rimljani kasneje na istem prostoru zgradili svojo novo Kartagino, katere ostanki so vidni še danes. Potovanje smo z avtobusom nadaljevali v mesto Sidi Bou Said, kjer so prekrasne vile v belo-svetlo modri barvi. V manjših trgovinah je polno njihove belo-modre keramike, izdelkov iz kameljega usnja, nakita, dišav – pravi Orient z barantanjem za ceno vred.

Pogled na mesto Sidi Bou Said v Tuniziji

Ostanki rimske nove Kartagine ob Sredozemskem morju

Prijateljci Vesna in Nada ob prihodu na ladjo; Nada, v ozadju Barcelona

Vkrcaje na ladjo je potekalo po standardnem postopku z uporabo identifikacijske kartice in izpluli smo 1 uro kasneje. Kmalu smo ugotovili zakaj, saj so nas pri prečkanju Sredozemlja iz Tunizije v Italijo obkrožali vedno višji valovi. Nekaterim potnikom je bilo slabo, vendar sva z Nado guncanje dobro prenašali in celo uživali v odlično pripravljene in postrežene večerji. Ponoči so se valovi okrepili in dosegli višino do 8 metrov. Ladja je škripala na vseh koncih in krajih, veter je tulil mimo najine steklene stene in morje je pršelo po šipah. Proti jutru se je vihar umiril in pristali smo v sončni Civitavecchii – pristanišču v neposredni bližini Rima. Vseh 3000 do 4000 potnikov na Splendidi, vključno Nada in jaz smo se zazrli v nov jasen dan. Odločili sva se, da greva v mesto Civitavecchia, ki je na hribu, polno turistov, trgovcev vseh vrst in restavracij. Morali sva kupiti kakšno darilo za domače in tako sva si z zanimanjem ogledovali italijanske izložbe. Letos so moderne vrtnice iz različnih materialov, ki krasijo torbice, obleke, celo čevlje. Sandali z debelimi podplati in živih barv so spet »in«. Pohajanje po mestu je bliskovito minilo in spet sva bili na ladji.

Naslednji dan smo se zbudili v mogočnem francoskem pristanišču Marseille. Odločili sva se za izlet v Aix en Provence – mesto vodnjakov ter slavnih slikarjev in pisateljev kot so Paul Cezanne, Emil Zola in Albert Camus. Mesto diši po znanih provansalskih začimbah in sivkinem milu. Tudi brez njihovih tipičnih slaščic iz marcipana nisva mogli, ne da bi jih poskusili.

Potovanje se je bližalo koncu, saj smo že pristajali v Genovi. Avtobus nas je čakal in Ljubljana tudi. Lepo je bilo, doma je najlepše! Home sweet home!

Vesna Tišler

Božič na Švedskem

Skupnost na Švedskem je razpršena. V adventnem času je skušal biti na razpolago ljudem za sveto spoved, saj so najlepše jaslice sveta spoved.

Na sveti večer je bila slovenska sveta polnočna maša v Stockholmu. Po maši je bilo srečanje, pogrešali so organistinjo Jerico, ki pa je v Sloveniji v tistem času nastopala z zborom Ave.

Na božič je bila slovenska maša v Eskilstuni, kjer se je zbralo kar nekaj ljudi. Popoldne je odšel v Köping. Lepo so obhajali božično mašo, zbralo se je lepo število rojakov. V slovenskem društvu so praznovali ob hrani in pijači, nato ga je čakala dolga pot naprej proti Göteborgu.

Srečanje v božični osmini je bilo v Göteborgu na praznik svetega Štefana. Prišle so vse tri generacije rojakov. Zvone Podvinski je dejal, da je bil vesel, ker so se tudi mlajši v nedeljo pred božičem odločili za božično spoved. Spomnili so se 21. obletnice plebiscitarne odločitve za samostojno Slovenijo. Ta dan so tudi blagoslovili sol in vino.

Zadnje slovo od Antona Zemljiča

Na sveti večer je končal svojo življenjsko pot Anton Zemljič iz Oxie, blizu Malmö na južnem Švedskem. Rojaki so se od njega poslovili, skupaj z njegovimi domačimi v S:ta Gertrudskapell na pokopališču na Östra kyrkogården v Malmö v ponedeljek 2. januarja 2012. Pri pogrebni sv. maši se je zbralo skoraj sto ljudi, veliko sorodnikov s Švedske, tudi od doma, sorodniki pokojnikove žene Anice ter rojaki z južne Švedske.

Sestra Kristina je o pokojniku zapisala tele misli: Dragi brat Anton, danes se zadnjič poslavljamo od tebe. Dovolj, da z nekaj besedami opišem tvoje življenje. Pred 65. leti si se rodil kot peti otrok v Savcih mami Mariji in očetu Vinceku Zemljič v župniji Sv. Tomaž pri Ormožu. V družini sedmih otrok smo skupaj rastle, se veselili, igrali, hodili v šolo in pomagali na domačiji. Skupaj smo preživljali naša otroška leta. In ker je s časom dom postal pretesen, smo začeli zapuščati domačo hišo in smo se podali v tujino. Prva sem odšla Marija in brat Vincek že leta 1961. Ko si odslužil vojaški rok, si tudi ti in brat Mirko prišel za nami. Tu si srečal svoje dekline Anico, s katero sta se pred skoraj štiridesetimi leti poročila. Anica ti je rodila sina Romana leta 1975, ki sta ga skupaj lepo vzgajala. Na svojo družino si bil zelo ponosen. In ko je bil Roman star pet let, si se podal na novo pot, na delo na oljne ploščadi na Norveško, kjer si ostal vse do zasluženega pokoja. Zadnja leta si si veliko prizadeval, da bi lažje izkoristil čas kot upokojenec.

S svojo pridnostjo in delavnostjo sta si z ženo Anico zgradila dom tudi v Sloveniji, kamor sta se rada vračala. A usoda je hotela svoje. Prišla je težka bolezen, ki je zadnje mesece težila tvoje telo in te nam je vzela za vedno. Ostali smo sami in se sprašujemo, zakaj?

Ti nisi nikdar obupal in nisi izgubil volje do življenja. Mi smo ti v težkih trenutkih stali ob strani, čeprav ti nismo mogli nič pomagati. Zelo smo ti hvaležni za ta čas, ko si bil med nami, ki smo ga preživeli skupaj, vendar prekratko je bilo vse to tvoje življenje. Nate imamo lepe spomine, ki jih bomo ohranili v naših srcih vse dni našega življenja. Počivaj v miru in večna luč naj ti sveti. Sever na poje tu pesem slovenskega rodu. Amen.

Sestra Kristina Mlinarič

Zadnje slovo od Antona Mažgona

Isti dan, torej na sveti večer je lansko leto Gospodar življenja poklical pred se, zjutraj Antona Zemljiča in zvečer Antona Mažgona. Sorodniki in slovenski rojaki so se od pokojnega Antona poslovili v ponedeljek 9. januarja 2012 na Östra kyrkogården v Malmö.

Anton Mažgon je bil rojen 16. 1. 1939 v Cerknem, kot najmlajši od 6-tih otrok. Izšolal se je za poklicnega mizarja. V Šibeniku je odslužil 3 leta v mornarici. Po

vojaškem roku se je zaposlil kot sprevodnik pri avtobusnem podjetju Transturist Škofja Loka. Leta 1965 je emigriral na Švedsko in se nastanil v Malmö-ju, kjer se je zaposlil v ladjedelnici Kockums. Družino si je ustvaril leta 1970. Rodila sta se mu sin in hčerka. Po razvezi se je naseli v Arlövu in se zaposlil v tovarni avtomobilov SAAB. Zadnja leta je zbolel in krajši čas preživel v domu ostarelih v Arlövu, kjer je tudi umrl 24.12. 2011.

Damijan Mazzini

Magdalena Ivič Minilo je že eno leto, od kar je v večnost odšla draga sestra Magdalena Ivič, ki je zadnjih

50 let živela v Landskroni. Pogrebni obred za pokojnico je bil v Landskroni, dejanski pogreb pa na pokopališču v Celju, kjer tudi počiva. Na pogrebu je bilo le nekaj starih znancev in prijateljev, ker ostali niso bili obveščeni ob pravem času.

Fotografija je s pogrebne slovesnosti na celjskem pokopališču, dne 11. 8. 2011.

Pokojnice se spominjamo v molitvi in s svetlimi spomini. Dragá sestra Majda, počivaj v miru!

Job 3, 11-19. "Zakaj nisem umrl v materinem naročju, prišel iz materinega telesa in izdihnil?

Zakaj so me sprejela kolena, zakaj prsi, da sem sesal?

Kajti zdaj bi ležal in miroval, spal in počival s kralji in svetovalci zemlje,

ki so si obnavljali porušena mesta, ali z veljaki, ki so imeli zlato

in si polnili hiše s srebrom, ali bi kot na skrivnem splavljeni ne bival, kakor otroci, ki niso videli svetlobe.

Tam krivičniki nehajo besneti, tam se oddahnejo tisti, ki so jim pošle moči.

Skupaj ujeti počivajo, ne slišijo preganjalčevega glasu.

19 Mali in veliki sta tam, suženj je prost, brez gospodarja."

Pod zemljo so sedaj vsi enaki,...

Obvestila za rojake v Stockholmu, Köpingu in Örebro, zaradi spomladanske pastoralne konference v vaših župnijah odpadejo sv. maše v soboto pred četrto nedeljo in četrto nedeljo v mesecu marcu.

ZLATI JUBILEJ SKM na švedskem Zlati jubilej slovenske katoliške misije na Švedskem bomo skupaj praznovali v Vadsteni v soboto 26. maja 2012 z začetkom slovesne sv. maše ob 12. uri pri sestrah Sv. Brigite. Vzemite si čas in radi poromajte za tako častitljiv jubilej k Sv. Brigiti Švedski. Mislim, da se imamo vsi skupaj za kaj zahvaliti za vsa ta častitljiva leta delovanja slovenskih dušnih pastirjev med vami in za tolike milosti, ki vam jih je vsa ta leta dobri Bog, na priprošnjo Sv. Brigite Švedske naklonil vam in vašim družinam ter posameznikom.

Za vse bo poskrbljeno, za dušo in telo, zato radi poromajte v Vadsteno 26. maja 2012. V cerkvi bo pri sestrah sv. maša. Po njej bo pred cerkvijo skupno fotografiranje in nato procesija ob jezeru do slovenske lipe v parku pred starodavno gotsko cerkvijo. Od tam nas bo procesija peljala v klosterkyrka (Blå kyrka), kjer bodo pete litanije Matere Božje z odpevi in slovesni blagoslov. Temu bo sledil kratek ogled cerkve za goste in nato se bomo vrnili na vrt k sestram, ki nas bodo pogostile. Od tam pa se bomo podali v dvorano, kjer bo najprej kulturni program, ki se bo nadaljeval z veselim rajanjem.

Zato vsa slovenska društva prosim, da pomagata rojakom pri prevozu v Vadsteno in na tak način, skupaj s Slovensko zvezo na Švedskem pripomorete k lepemu praznovanju, najprej v cerkvi, nato pa tudi v dvorani. Dobrodošli! **vaš Zvone Podvinski**

"Dobrodošli v evropsko prestolnico kulture Maribor 2012!"

MARIBOR 2012

Evropska prestolnica kulture

Maribor • Murska Sobota • Velenje
Ptuj • Novo mesto • Slovenj Gradec

14. januar 2012 Maribor - MMC RTV SLO/STA

Mariborski župan Franc Kangler je dejal, da je to pomemben dan tako za boljšo prihodnost Slovenije kot Evrope. Foto: MMC RTV SLO

Po slovesni uradni otvoritvi projekta Evropska prestolnica kulture v Mariboru je pred nami kulturno leto s stotinami dogodkov v šestih mestih. Sto umetnikov, laserski šov in koncert skupine Dan D so na slovesnosti ob odprtju projekta Maribor 2012 štajersko prestolnico za eno leto postavili na prestol evropske kulture. Na osrednji slovesnosti ob odprtju projekta Evropska prestolnica kulture na Trgu Leona Štuklja v Mariboru so zbrane goste in obiskovalce nagovorili ugledni gostje, za zabavo in simbolično dobrodošlico pa je poskrbelo več kot sto nastopajočih, kot so Tomi Meglič, Maja Keuc, Martina Zadro in Rok Golob.

Velikanska kroglja svetlobe razsvetljuje pot EPK-ju Uvodne govore ob odprtju so imeli dr. Danilo Türk, častni pokrovitelj Evropske prestolnice kulture in predsednik Republike Slovenije, Andrula Vasiliou, evropska komisarka za izobraževanje, kulturo, večjezičnost in mlade, Franc Kangler, župan Mestne občine Maribor, in dr. Suzana Žilič Fišer, generalna direktorica Zavoda Maribor 2012 – Evropska prestolnica kulture. Predsednik Türk je Maribor označil kot evropsko in slovensko prestolnico kulture, kot mesto, od koder se kulturna sporočila širijo po vsej državi in Evropi. Večer odprtja EPK-ja pa je označil kot trenutek, s katerim Maribor stopa v novo fazo svojega razvoja. Spomnil je na misel slovenskega pisatelja Luisa Adamiča, da je kultura najmočnejša industrija slovenskega naroda. "Tako je bilo nekoč, tako je danes in tako bo tudi v prihodnje, kajti naš razvoj ni samo razvoj materialnih možnosti, ampak je tudi in zlasti razvoj naše kultiviranosti," je dejal.

Maribor prvi opazil Borisa Pahorja Komisarka Vasilioujeva je odprtje označila kot vrhunec večletnih priprav in trdega dela. Dejala je, da bodo Maribor in partnerska mesta v prihodnjih 12 mesecih ponudili vrsto umetniških dogodkov, ki bodo izpostavili tudi bogato dediščino teh mest in ustvarjalnost njihovih prebivalcev. EPK je označila tudi kot pobudo, ki evropskim narodom omogoča, da se seznanijo s kulturo drug drugega, kar jih medsebojno povezuje. Mariborski župan Kangler je poudaril, da današnji dan ni pomemben le za Maribor in Slovenijo, ampak predvsem za vse tiste, "ki želijo boljšo prihodnost Maribora in Slovenije, pa tudi Evrope". Maribor je označil kot mesto, v katerem so bili vedno v zgodovini uporni in so še danes. Spomnil je, da je bil prav Maribor pred štirimi desetletji prvo in edino mesto, kjer so opazili zamejskega pisatelja Borisa Pahorja, prav tako so bili prvi in edini, ki so mu stopili v bran in natisnili njegovo knjigo Nekropola, ki je do danes obšla ves svet. Sledil je umetniški program s Polono Juh in Markom Mandičem.

Boris Cizej, vodja programskega sklopa Ključi mesta, opozarja na razstavo Nemci in Maribor, ki bo med drugim predstavljala tudi dogajanje v mestu in posamične dogodke ter izpostavljala ustvarjalne posameznike in vsakdanje življenjske prakse. Namen razstave bo gledalca spodbuditi k razmisleku o tem, ali je bilo mariborsko prebivalstvo od sredine 19. do sredine 20. stoletja res na vseh ravneh življenja ločeno na dve nacionalni skupini. Foto: Zavod Maribor 2012

Osrednjo slovesnost je režiral Matej Filipčič, ki je svojo nalogo opisal kot velik izziv, o rdeči niti prireditve pa povedal: "Program odprtja EPK-ja na Trgu Leona Štuklja predstavlja simbolno in svečano dobrodošlico umetnikom in umetnicam, publiki in samemu začetku EPK-ja. Rdeča nit programa je potovanje otroka in svetlobe skozi partnerska mesta, ki kot simbol spomina in poslanstva EPK-ja oživljata in v mesta prinašata kulturo in vizionarstvo. Potovanje kulminira z otrokovim prihodom v Maribor, kjer se aktivira in zavrti velikanska kroglja, planet, ki ob svečanem odprtju razsvetli prizorišče v

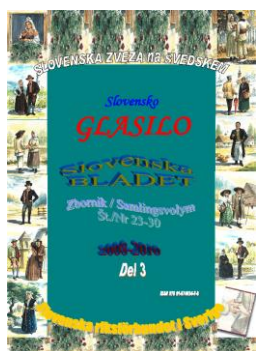
tisočeri svetlobnih odbojih, odsevih nešteti umetnikov in umetnic, ki bodo s svojim delom razsvetljevali kulturni prostor v letošnjem letu EPK-ja."

Sklepni del s koncertom Dan D Slovesnost, ki pomeni tudi uradno odprtje EPK-ja 2012, je v središče postavila svetlobo, da bi s tem kultura, umetnost, pa tudi EPK po vseh teh naporih in mučenju le zasijali. Režiser Filipčič namreč meni, da ta prostor, "ne le Maribor in partnerska mesta, ampak vsa Slovenija potrebuje malce več svetlobe, ki bi osvetlila dejansko stvarnost in pregnala temne zadeve, ki se pletejo ves čas". Po besedah Filipčiča program odprtja povezuje različne umetniške zvrsti, žanre in izvajalce ter simbolizira pestrost dogajanja, ki ga bo EPK predstavil v tem letu, hkrati pa poudarja pomembnost posameznika, njegove človeškosti in modrosti, ki ju najde v sočloveku, naravi in v velikih umetniških delih. Organizatorji so obiskovalce prosili, naj zaradi neposrednega televizijskega prenosa na Trg Leona Štuklja, na katerem se je zbralo okoli pet tisoč ljudi, prispejo vsaj eno uro prej. Prireditev, ki se je končala s koncertom rockovske skupine **Dan D** in jo je bilo mogoče spremljati tudi na zaslonu na mariborskem Trgu svobode, naj bi skupaj stala okoli 420.000 evrov.

V novi prestolnici pestro že čez dan V Mariboru se je že pred slovesnim odprtjem dogajalo marsikaj. Univerza v Mariboru je v Parku skulptur UM pred mariborsko Ekonomsko-poslovno fakulteto postavila leseno skulpturo **Dragice Čadež Poslednji dotik**, nastalo pomladi 2011 ob retrospektivni razstavi v Umetnostni galeriji Maribor. Na odprtju **Hiše arhitekture** na Mladinski 3, ki bo v sodelovanju z Zbornico za arhitekturo in prostor Slovenije (ZAPS), Društvom arhitektov Maribor ter z drugimi združenji arhitektov v državi in širši regiji skrbela za predstavitve in promocijo sodobne arhitekture, pa so predstavili razstavo natečaja za oblikovanje Hiše arhitekture. Tik pred večerno uradno slovesnostjo ob odprtju EPK-ja so v Mariboru prižgali svetlobne napise z naslovi del pisatelja **Draga Jančarja**. V sklopu večmedijskega projekta Severni sij, ki je nastal pod okriljem Ateljeja Japelj, so prvič zasvetili svetlobni napisi na šestih izbranih lokacijah, na katere se je pisatelj navezoval v svojih delih. "Cilj je vizualizirati Jančarjeva dela in jih umestiti v mesto," je na povedal avtor postavitev **Marko Japelj**. Prižgali so tudi svetlobno mestno obzidje, ki je po besedah glavnega producenta Ključev mesta **Borisa Cizeja** "nastalo iz ideje, kako narediti iz Maribora oder". Sprva je bil projekt zamišljen kot laserski šov, a so kmalu ugotovili, da bi bil to prevelik finančni zalogaj. Naposled so se odločili za črto na tleh, kjer je nekoč tekel zid, in dva svetlobna žarka v višini šestih metrov, kolikor je bilo nekoč visoko obzidje, na štirinajstih točkah posebnega pomena, kot so na primer nekdanja mestna vrata.

"Dobrodošli v evropsko prestolnico kulture Maribor 2012!" so besede, s katerimi je voditelj **Tadej Toš** sklenil slovesnost.

NOVE KNJIGE na Švedskem

Izšla je zbirka, SLOVENSKO GLASILO, 3. in 4. del – samlingsvolym, SLOVENSKA BLADET, del 3 och del 4 (23-37, 2008-2011) v samozaložbi Augustine Budja. Slovenska zveza na Švedskem je projekt podprla tako, da je odkupila 16 izvodov obeh delov zbirke. Projekt sovпада v arhiviranje klubskega arhiva v Landskroni: TRIGLAV; SLOVENIJA; LIPA; ORFEUM, 1968-2012, ki ga je finančno delno podprl Urad Vlade RS za Slovence po svetu. Zbirko, oba dela, lahko naročite na naslovu urednice Slovenskega GLASILA.

Augustina Budja

Predsednik si je ogledal novi dokumentarec Toma Križnarja

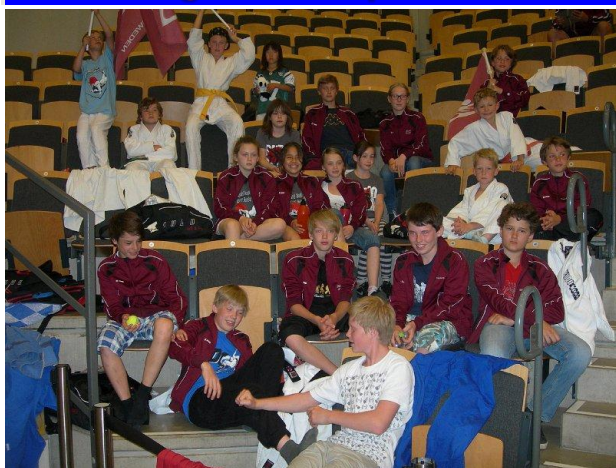

Predsednik republike dr. Danilo Türk si je ogledal projekcijo novega celovečernega dokumentarnega filma publicista in aktivista Toma Križnarja z naslovom "Oči in ušesa Boga – Video nadzor Sudana". Film je dokumentarno pričevanje o skitem iztrebljenju afriških staroselcev na območjih v Sudanu, ki so bogata z naravnimi viri v Sudanu – v Nubskih gorah, Darfurju, Abjeiju in ob Modrem Nilu. Predsednik republike je po ogledu filma v izjavi za medije dokumentarni film označil kot pomembno pričevanje o čedalje večji in vse bolj zaskrbljujoči vojni.

ŠPORT

SPORT

Våra duktiga Kids Cupare med sina lika duktiga coacher håller Lugis fana högt!

Jure Piskur, jnr tävlar för Lugi Judoklubb, blev den 18 februari 2012 en SM bronsmedaljör!

GRATTIS, JURE!

Jurček, tudi uredništvo Slovenskega GLASILA na Švedskem ter člani društva Orfeum ti čestitamo za doseženo bronasto medaljo v Stockholmu! Vedi, da smo ponosni na tvoj uspeh. Naj ti gre judo še naprej tako dobro in tudi vse ostalo v življenju!

Tina Maze končno v veleslalomu smuča tako, kot si je želela vso sezono

Tina Maze se je na 15 tekmah uvrstila v peterico in sedemkrat na zmagovalni oder, sladkosti zmagoslavja pa še ni občutila. S trenerjem Andreo Massijem verjameta, da bo vzela tisto, kar ji pripada. »Že dolgo je zrela za zmago, a je le zaradi spleta okoliščin še ni dosegla,« Massi verjame, da bo zadnji del sezone presmučala v zmagovitem ritmu Foto: Reuters

Predsednik republike dr. Danilo Türk

je priedil sprejem za člane slovenske moške A reprezentance v smučarskih skokih, nekdanje uspešne smučarske skakalce ter predstavnike Smučarske zveze Slovenije. V pozdravnem nagovoru je izpostavil, da od časa do časa pridejo trenutki, ko se celotna nacija poistoveti z uspešno športno ekipo. Taki trenutki so tudi te dni, ko praznujemo izjemne uspehe slovenskih smučarskih

skakalcev. V imenu vseh udeležencev se je predsedniku republike za sprejem zahvalil smučarski skakalec in svetovni prvak v smučarskih poletih Robert Kranjec. Ob tej priložnosti je predsednika povabil tudi na ogled tekme v Planici in mu podaril tekmovalni dres s številko. Predsednik republike dr. Danilo Türk je povabilo na ogled z veseljem sprejel.

Vir: Svetovni SPLET

Mladi slovenski smučarji zlati na ekipni tekmi

V polfinalu padli Avstrijci, v finalu Italijani

5. marec 2012

Roccaraso (Italija) - MMC RTV SLO

Slovenski alpski smučarji so na mladinskem svetovnem prvenstvu osvojili zlato medaljo. V velikem finalu so premagali Italijo.

Na prvenstvu v Roccarasu v Italiji so za odmeven uspeh poskrbeli **Ula Hafner, Ana Bucik, Žan Kranjec** in **Mišel Žerak**, ki so na paralelnih veleslalomih v dvanajstih dvobojih doživeli le en poraz.

Slovenski ekipi so premoč najprej priznali Francozi, ki so bili v četrtfinalu počasnejši štirikrat. V polfinalu je slovenska ekipa štiri boljše čase dosegla tudi proti Avstriji, v velikem finalu pa je **Italija** dosegla le en boljši čas.

Vodja mladinskih programov **Boštjan Božič** je bil nad predstavami smučark in smučarjev navdušen. "Na poskusnih vožnjah zjutraj jim sicer ni šlo najbolje, na

tekmovanju pa so se izkazali. Postajali so vse bolj samozavestni, smučali so neobremenjeno in zelo uživali. Ta uspeh je fantastičen."

T. O.

RAZNO

K A V A

Vsako jutro vas prebudi in pravega klepeta si brez nje ne predstavljate.

A kava ni zgolj dišeči krepčilni napitek! Njena uporabnost se pri polni skodelici ne konča! Vas zanima, kako jo se lahko uporabite?

Kot gnojilo. Kavna usedlina je najpogostejši krivec za zamašene odtoke v gospodinjstvu! Ne zlivajte je torej vanj, raje jo uporabite za gnojilo! Preden v zemljo posejete rastline, njihova semena zmešajte s kavno usedlino. Rastline bodo bolje uspevale, sestavine kave pa bodo uničile vse škodljive snovi v zemlji!

Proti mravljam. Mravlje ne marajo kave. Če boste kavno usedlino zlili na mesto, kjer domujejo na vašem vrtu, jih boste tako pregnali. V pomoč pa vam je lahko tudi v kuhinji: na mesta, kje ste v stanovanju opazili mravlje, potresite nekaj zrn kave!

Proti neprijetnemu vonju v hladilniku. Če se želite znebiti neprijetnih vonjav iz hladilnika, vanj postavite skodelico kavnih zrn. Po nekaj dneh bo neprijetni vonj izginil.

Za sveža oblačila. Oblačila bodo zadržala svežino, če boste v omaro postavili nekaj zrn pražene kave.

Turška ali z mlekom? Vseeno, le da ima kofein. Kava je namreč osvojila simpatije nutricionistov in številnih iz zdravstvenih krogov. Poudarjajo, da je poživljavač napitek, seveda v zmernih količinah, dober za nas. Ob tem nizajo pet dokazov, s katerimi utemeljujejo svoje prepričanje.

Pri ženskah preprečuje depresijo Ena novejših raziskav, ki so jo izvedli na univerzi Harvard, je dokazala, da je pri ženskah, ki redno pijejo kavo, možnost za pojav depresije kar 20 odstotkov manjša kot pri tistih, ki po črnem napitku ne posegajo.

Pri moških zmanjšuje verjetnost raka na prostati Na podlagi rezultatov še ene raziskave s Harvarda znanstveniki zatrjujejo, da se pri moških, ki dnevno zaužijejo vsaj pet skodelic kave, zmanjša verjetnost nastanka raka na prostati kar za 60 odstotkov, hkrati pa je pri njih za 20 odstotkov manjša verjetnost, da bodo zboleli za katero koli obliko raka na tej žlezi. Pri tem sicer ne povedo, kolikšna je možnost infarkta ob rednem uživanju tolikšne količine tega poživila - mogoče pa se bodo s tem ukvarjali v naslednji raziskavi.

Ščiti pred različnimi oblikami raka glave in vratu Raziskava, izvedena na univerzi Utah, dokazuje, da je pri osebah, ki na dan zaužijejo štiri skodelice kave, 39 odstotkov manjša verjetnost razvoja raka ustne votline in grla v primerjavi s tistimi, ki kave ne pijejo. Redno uživanje kave povezujejo tudi z manjšo možnostjo pojava raka na črevesju, raka jeter in ciroze.

Lahko varuje pred alzheimerjevo boleznijo Kar nekaj raziskav je proučevalo učinek kofeina na možgane. Poskusi na miših so dokazali, da občutno zmanjšuje kopičenje strupenih proteinov, povezanih z alzheimerjevo boleznijo, ki počasi uničujejo možganske celice. Pri miškah, ki so že pokazale simptome te bolezni, je kofein upočasnil propadanje in pospešil obnavljanje možganskih celic, so povedali znanstveniki s centra za raziskovanje te bolezni na Floridi. Ščiti pred diabetesom Številne raziskave dokazujejo, da kava ščiti pred nastankom diabetesa tipa 2: pri ljudeh, ki popijejo tri do štiri skodelice kave vsak dan je možnost za nastanek diabetesa tipa 2 kar za 25 odstotkov manjša v primerjavi s tistimi, ki si privoščijo manj kot dve skodelici dnevno.

Gremo na eno kavico?

Prispevek o kavi:

Nevenka Ušaj, Göteborg

Skoraj vsako popoldne gredo očka Danči,
očka Tjaž in Ana v mesto.

Ani je mesto zelo všeč. Vsak dan bi
šla tjal

Očka Danči v kavarni popije kavo.

Očka Tjaž v kiosku poje burek.

Ana v pekarni dobi francoski
rogliček. »Brez marmelade!«
zahteva.

Ko pridejo domov, so vsi spet lačni.

Očka Danči ocvre jajčka.

Očka Tjaž pripravi mizo.

Prispevek o
dveh očkih in
Ani:
Milan Smolej

**Dragi
moji!**

Za vse, ki imate starše, ki ste starši in za vse, ki delajo s starši nekoga drugega... Če se med jedjo umažem, če se ne morem obleči, bodi potrpežljiv...spomni se ur, ki sva jih porabila, ko sem te učil-a...Če v pogovoru ponavljam iste reči, znova in znova, me ne prekinjaj, prisluhni mi...ko si bil-a majhen/majhna, sem ti isto zgodbo prebiral znova in znova, isto pesmico zapel, preden si zaspal.... Če se ne želim okopati, me ne zasmehuj, ne zmerjaj me...spomni se, kako sem te lovil in si izmišljal tisoč razlogov, da bi šel v kad... Če opaziš moje nepoznavanje nove tehnologije, mi daj potreben čas in me ne glej s posmehom...jaz sem tebe naučil velikih stvari: pravilno jesti, se obleči, soočiti se z življenjem... Če bom kdaj v pogovoru kaj pozabil ali izgubil nit pogovora, mi daj potreben čas, da se spomnim, In če se ne spomnim, se ne vznemirjaj. Ni mi najpomembnejša stvar najin pogovor, ampak to, da sem s teboj in da me poslušáš... Če kdaj ne bom želel jesti, me ne sili s hrano...sam najbolje vem, kdaj jo potrebujem in kdaj ne... Ko mi moje utrujene noge ne bodo dovolile več hoditi, mi podaj roko...enako kot sem jaz tebi, ko si delal prve korake...

In če ti bom nekoč rekel, da mi ni več za živeti, da želim umreti...ne jezi se...nekega dne me boš razumel. V starosti se včasih le še preživlja... Nekoč boš razumel, da sem ti navkljub vsem storjenim napakam želel vedno le najboljše, da bi te pripravil na življensko pot... Ne bodi žalosten, jezen ali nebogljjen, ko me gledaš ob sebi. Bodi ob meni in me skušaj razumeti in mi pomagati... kot sem jaz tebi, ko si začel živeti. Bodi mi v oporo, pomagaj mi zaključiti pot z ljubeznijo in potrpežljivostjo.... Poplašal ti bom z nasmehom in neizmerno ljubeznijo, ki sem jo vedno čutil do tebe... RAD TE IMAM, moj sin, moja hčerka!

Besedilo s pomočjo IT – nove tehnologije posredovala Anica Maras, Lenart v Slov. Goricah

Nova vlada v Sloveniji

Napočil je trenutek, ko je vseh pet predsednikov strank podpisalo Pogodbo za Slovenijo 2012–2015, po kateri naj bi se Slovenija v prihodnjih letih vrnila med hitro rastoče države EU. (Foto: Matic Štojs)

foto: Matic Štojs, Gregor Pohleven, **Druga Janševa vlada**

To je deseta vlada v samostojni Sloveniji, druga na čelu z **Janezom Janšo**. Čaka jih zahteven mandat, država se že več let spopada s finančno in gospodarsko krizo, na zavodu za zaposlovanje je prijavljenih več kot 116.000 ljudi, zadolževanje je zaradi padca bonitetnih ocen vse dražje, reforme potrebujejo tako zdravstveni kot pokojninski sistem in trg zaposlovanja. **12 članov nove vlade Novo ekipo** ob Janši sestavljajo še **Janez Šušteršič** (finance), **Senko Pličanič** (pravosodje, javna uprava in lokalna samouprava), **Radovan Žerjav** (gospodarstvo in

tehnologija), **Žiga Turk**, (šolstvo, znanost, kultura in šport), **Zvonko Černač** (infrastruktura in prostor), **Vinko Gorenak** (notranje zadeve), **Andrej Vizjak** (delo, družina, socialne zadeve), **Tomaž Gantar** (zdravstvo), **Franc Bogovič** (kmetijstvo in okolje), **Aleš Hojs** (obramba), **Karl Erjavec** (zunanje zadeve) in **Ljudmila Novak** (Slovenci po svetu). Državni zbor je s 50 glasovi za in 10 proti imenoval ministre nove desnosredinske vlade, ki jo je predlagal mandatar Janez Janša. Dva koalicijska poslanca zaradi tehničnih težav nista glasovala.

Borut Pahor je ob 16. uri predal posle novemu premierju, ob 18. uri pa se je začela prva, ustanovitvena seja nove vlade. Sedmim ministrom z imenovanjem zamrzne poslanski mandat. Dva člana koalicije vlade nista podprla. Eden izmed njih je **Gregor Virant**, ki ni glasoval, niti ni prijavil navzočnosti. Druga pa je **Iva Dimić** iz Nove Slovenije, ki se prav tako ni prijavila h glasovanju. Kot sta pojasnila, jima glasovalni napravi nista delovali.

Vlado je na javnem glasovanju podprlo 50, proti pa je glasovalo 10 od 82 navzočih poslancev. Za izvolitev je bila potrebna navadna večina, torej večina navzočih. Stranke SDS, DLGV, SLS, NSi so glasovale za vlado, prav tako oba manjšinska poslanca. PS se je glasovanja vzdržal, SD pa je vladi nasprotoval.

Novemu predsedniku slovenske vlade Janezu Janši je čestitala desnosredinska Evropska ljudska stranka (EPP). V EPP-ju so prepričani, da bo nova vlada Slovenijo pripeljala nazaj na pot rasti in blaginje.

10. februar 2012 Ljubljana - MMC RTV SLO/STA

Pred 20 leti so začela deževati priznanja mlade Slovenije

Prva je državo priznala Hrvaška, sledila je Litva 15. januar 2012

Ljubljana - MMC RTV SLO/STA

Mineva 20 let, odkar je takratna Evropska skupnost priznala Slovenijo, kar je predstavljalo prelomnico pri vključevanju države v mednarodno skupnost. Prva je Slovenijo sicer že dan po osamosvojitvi, 26. junija 1991, priznala sosednja Hrvaška, s katero sta se na isti dan odcepili od takratnega SFRJ-ja, do konca leta 1991 pa so samostojno Slovenijo priznale še nekatere države naslednice nekdanje Sovjetske zveze (Estonija, Latvija, Litva, Gruzija, Ukrajina in Belorusija) in Islandija. Švedska in Zvezna republika Nemčija sta svoji priznanji mlade države napovedali 19. decembra in ga "uresničili" 15. januarja 1992, skupaj s takratno Evropsko skupnostjo, predhodnico današnje Evropske unije, ter Avstrijo, Madžarsko in Kanado. Dan pozneje Slovenijo prizna tudi Avstralija.

Do sprejema v ZN Sloveniji 92 priznanj Pomembno v vrsti priznanj je bilo tudi tisto, ki ga je Slovenija dobila dva dni prej, 13. januarja od Svetega sedeža, saj je bil to močan znak podpore in namig pretežno katoliškim državam, naj storijo enako. Sledili sta še priznanji Rusije (14. februar) in ZDA (7. april). Poplava priznanj je svoj vrh dosegla do 22. maja istega leta, ko je bila Slovenija kot 176. članica sprejeta v družino Združenih narodov. Do takrat je namreč Slovenijo priznalo 92 držav, danes pa ima diplomatske stike z več kot 180.

SLOVENIJA V MEDNARODNI SKUPNOSTI:

25. junij 1991: Slovenija razglasi samostojnost in neodvisnost
26. junij 1991: Hrvaška prizna Slovenijo
30. julij 1991: Litva prizna Slovenijo
14. avgust 1991: Gruzija prizna Slovenijo
29. avgust 1991: Latvija prizna Slovenijo
25. september 1991: Estonija prizna Slovenijo
19. december 1991: Islandija, Švedska in Zvezna republika Nemčija priznajo Slovenijo (priznanje zadnjih dveh začne veljati 15. januarja 1992)
13. januar 1992: Vatikan prizna Slovenijo
14. januar 1992: San Marino prizna Slovenijo

15. januar 1992: Države Evropske skupnosti, Avstrija, Madžarska in Kanada priznajo Slovenijo
16. januar 1992: Avstralija prizna Slovenijo
14. februar 1992: Rusija prizna Slovenijo
7. april 1992: ZDA priznajo Slovenijo
22. maj 1992: Slovenija postane 176. članica Organizacije Združenih narodov
13. januar 1993: Slovenija postane članica Mednarodnega denarnega sklada (IMF)
25. februar 1993: Slovenija postane članica Svetovne banke
14. maj 1993: Slovenija postane članica Sveta Evrope
18. november 1994: Slovenija postane 105.

članica Svetovne trgovinske organizacije (WTO)
29. marec 2004: Slovenija postane članica Severnoatlantskega zaveznitva (Nato)
1. maj 2004: Slovenija postane članica Evropske unije
1. januar 2005: Slovenija za leto dni predseduje OVSE
1. januar 2007: Slovenija postane 13. članica evroobmočja
1. januar 2008: Slovenija za pol leta predseduje EU-ju
12. maj 2009: Slovenija prevzame predsedovanje Odboru ministrov Sveta Evrope
21. julij 2010: Slovenija postane članica Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD)

Slovenijo je Evropska skupnost priznala slabih sedem mesecev po osamosvojitvi. Demosova vlada je v relativno kratkem času dosegla tudi

zunanje oz. diplomatsko priznanje.

Priznanje Evropske skupnosti je sledilo brionski deklaraciji, ki je bila sprejeta 7. julija 1991, z njo pa se je končala desetdnevna vojna v Sloveniji. Gre za prvi mednarodni sporazum med Slovenijo in takratno Evropsko skupnostjo. S sprejetjem brionske deklaracije v slovenski skupščini 10. julija 1991 je namreč Slovenija prvič nastopila kot mednarodni subjekt.

Mock: Razvoj Slovenije zgodba o uspehu

Nekdanji avstrijski zunanji minister **Alois Mock** meni, da je bila odločitev tedanje Evropske skupnosti o priznanju Slovenije iz današnjega zornega kota absolutno pravilna. Mednarodno

priznanje je za Slovenijo pomenilo, da lahko ubere samostojno evropsko pot, razvoj Slovenije po razglasitvi samostojnosti pa "je resnična zgodba o uspehu", je pred kratkim za STA dejal Mock.

De Michelisovi spomini: Burna razprava pred valom priznanj Podobnega mnenja je tudi nekdanji italijanski zunanji minister **Gianni De Michelis**, ki je dejal, da je bila odločitev mednarodne skupnosti in italijanske vlade o priznanju neodvisnosti Slovenije pravilna. Kot je dodal, je takrat o vprašanju priznanja na Svetu ministrov takratne Evropske skupnosti potekala zelo dolga razprava - "s stališči Italije na eni in Nemčije na drugi strani ter Francozov vmes". Na koncu so dosegli kompromis, da bo Evropska skupnost državi priznala 15. januarja, torej mesec pozneje, kot so predlagali Nemci, "da bi pred priznanjem omogočili vsaj to možnost, da se reši kriza na Hrvaškem, kjer je potekal vojaški spopad", se spominja De Michelis.

Dimitrij Rupel, ki je v času osamosvajanja vodil slovensko zunanje ministrstvo, meni, da je k razmeroma hitremu priznanju prispevalo več domačih dejavnikov, pa tudi tedanje mednarodne okoliščine - npr. zlom socializma, podpora avstrijskih in nemških konservativcev oziroma avstrijskega zunanjega ministra Mocka in nemškega kanclerja **Helmuta Kohla** ter razumevanje Vatikana.

"Vrednote slovenske osamosvojitve nas zavezujejo, da napredujemo, kar pomeni, da moramo biti čim bolj dejavni v Evropi in v svetu. Izmikanje vrednotam slovenske osamosvojitve bi pomenilo izmikavanje ustvarjalnemu dialogu s svetom in odmikanje od njega, kar bi vodilo k novim zamudam in v civilizacijsko zaostajanje," pa je izpostavil **Slavko Kmetič**, predsednik Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve.

Pred 15. januarjem je Slovenijo priznalo 12 držav.

Foto:

Prva DEMUSOVA vlada RS pod vodstvom Lojzeta Peterleta

MMC RTV SLO
T. K. B., A. S.

Umrli je Matjaž Koncilja

Januar, 2012

Avtor DVD-filma s sestrami BUDJA 2000; MUSIKBROAR ali GLASBENI MOSTOVI, glasbeni DVD, ki ga je v sodelovanju občine Ribnica in občine Landskrona Matjaž Koncilja posnel leta 2000/2001.

Rojdil se je 14. maja 1958 v Ljubljani, mami Ivanki, po poklicu izučeni šivilji in očetu Ivanu, ki je takrat imel izobrazbo elektrotehnik, zaposlenega v Iskri v Ljubljani. Otroštvo je preživel v Preserjeh pri Radomljah. Tu so starši leta 1960 začeli graditi hišo. Osnovno šolo je Matjaž obiskoval v Preserjeh pri Radomljah, ki se je takrat imenovala OŠ Radomlje, posvečena pa je bila radomeljski četi, ki je v 2. svetovni vojni padla na Golčaju. Gimnazijo je obiskoval v Kamniku. Imenovala se je po Rudolfu Maistru. Zanimala ga je književnost pa tudi francoščina in psihologija. Naraslo mu je zanimanje za film. Obiskoval je foto kino klub Mavrica v Radomljah, katerega član je ostal do konca.

Po gimnaziji je izbiral med študijem psihologije in filozofije, in bil leta 1977 sprejet na študij filmske in TV režije. Leta 1981 sem postal absolvent, leta 1982 sem bil asistent – volonter pri filmu Jožeta Galeta - Pustota. ...Leta 1995, decembra, sem se priključil novonastali TV3. Leta 1998 sem na AGRFT diplomiral iz filmske in TV režije, v naslednjih nekaj letih pa režiral tri gledališke predstave z amaterji. Prva je bila postavljena v Škofji Loki, druga v Srednji vasi v Tuhinjski dolini, tretja pa na domačem Homcu. Do marca leta 2000, ko je bila obletnica rojstva opernega pevca Jožeta Gostiča s Homca, sem si prizadeval izdati njegovo monografijo. Povezal sem se z ljubljansko in zagrebško opero in tedanjo domžalsko županjo Cveto Zalokar Oražem, in jo prosil za sredstva. Skupaj z Marijo Barbieri, Marjano Mrak in s člani društva Jože Gostič iz Homca, nam je uspelo projekt pravočasno dokončati in ga še razširiti. Leta 1999 sem postal tudi urednik občinskega glasila Mengšan, leta 2000 pa tajnik Ustanove za izgradnjo waldorfske šole. V letih 2000 in 2001 sem v sodelovanju z občinama Ribnica in Landskrona (Švedska) posnel deset glasbenih video spotov s sestrami Budja, v obliki ponovnega sodelovanja s TV3. Od maja leta 2000 sem sodeloval tudi z novinarko in kasneje samostojno producentko Nadjo Leban pri realizaciji oddaj o kulturi. Leta 2003 mi je delo pri Mengšanu poteklo, prenehal sem sodelovati s TV3. Aprila 2003 sem začel delati kot montažer na PRO PLUSu v programu 24ur. S septembrom 2004 sem v isti TV hiši začel z delom presnemavanja in ingesta (zajem video posnetkov na diskovje). 2008 sem zbolel za rakom na prostati in bil 2010 upokojen.

UPANJE NE UMRE ZADNJE

08. 05. 2010 M. Koncilja

Z iztrganim upanjem
živim to brezupno življenje
premišljam, premišljam,
premišljam
sem vse skupaj razumel
narobe?

te dolge nespanjske
podobe.

Besede iskrene sem prosil
zdaj spati ne morem
nikakor ne morem končati

A vendar živeti je treba
naprej, se boriti
pomanjkanje upanja
spretno kam skriti
se delati, da si junak
preden dokončno uležeš se
vznak.

Vir: Facebook, Matjaž Koncilja

Dragi prijatelj Matjaž, počivaj v miru. Ostal nam boš v svetlem spominu, pogrešali bomo tvojo srčno dobroto in pripravljenost pomagati in ustreči. Znanci in prijatelji iz Landskrona na Švedskem, sestre Budja

Slovensk historia eller Europas bäst bevarade hemlighet

Forts. av del 2 från www.slovenienhistoria.se, som handlar om förhållandet mellan det slovenska folket och de styrande samt kampen mot turkarna.

Sammanställt av Vesna Jakše bl.a. från www.hervardi.com

Hervard Turjaški

Den slovenske adelsmannen *Hervard Turjaški* (1528-1575) blev 1546 vid arton års ålder gränsförsvars- eller vaktsoldat. Hans tjänst började i Vojna krajina. På grund av sitt mod, sin beslutsamhet och känsla för ledarskap samt även sin höga klasstillhörighet blev han snart ersättare för Vojna krajinas överste. Han gav sig ofta över gränsen med sina hästburna soldater och gav turkarna igen med samma mynt, plundrade, förstörde och dödade många. Även i regelrätta strider mot dem besegrade han dem som oftast. På så sätt slog han ner den turkiska armén 1558 vid Nadlišek och 1566, vid floden Unas dal nära fortet Novi, besegrade han en stor turkisk här

och tog deras ledare till fånga som han återlämnade efter att de hade betalat 30 000 mynt för honom. Efter denna seger utnämndes han också till landshövding för Krain. Soldaterna tyckte om att lyda under honom och oftast behövde han färre man än vad motståndaren hade för att besegra denna. Hans namn blev snart ökänt bland turkarna på Balkan, som fruktade honom. Hervard Turjaški stred under den tiden själv med sina riddare och vänner Friderik Višnjegorski, Lovrenc Petričević, Ivan Voljkovič och andra mot turkarna, eftersom den österrikiske kejsaren praktiskt taget inte gav honom varken soldater eller pengar till några. Han fick till och med underhålla och befästa försvarsfästningarna själv. Han kämpade mot turkarna i 29 långa år.

Hervard Turjaški dog också en våldsam död. 1575 var han på ett inreösterrikiskt möte i Most på Mura (Bruck an der Mur). Medan mötet fortfarande pågick fick han den 4 september meddelandet om att turkiska styrkor samlades vid Bihač. Trots att Hervard visste att hans chanser att vinna inte var stora bestämde han sig för att resa till Vojna krajina. Det krävde hans soldatära och djupa fosterlandskärlek. Han sade profetiskt till de församlade: "Jag vill inte lämna striden, om så mitt huvud ska falla!" Han lämnade de förvånade ledamöterna i Most på Mura och gav sig av till slottet Turjak, där han stannade i två dagar för att ordna med tingen där hemma och samlade en här på tusen hästburna soldater. Med dem tog han sig till Vojna krajina och slog läger den 21 september 1575 vid Budačko intill Radgonja.

Valvasor skrev i sin bok (se del 3) att Hervard sov oroligt under sin sista natt, som om han anade att han hade förrått, omringats och besegrats. Vid gryningen började ett blodigt strid - den mångfaldigt starkare turkiska armén under ledning av Ferhad paša omringade kavalleriet från Turjak och började pressa dem inåt, men Hervard och hans riddare gav sig inte. De var fast beslutna att slå sig igenom ringen. Då såg Hervard att turkarna tog hans vän, adelsmannen Ivan Voljkovič, till fånga och man lämnar inte en vän i sticket - särskilt inte i turkarnas händer. Tillsammans med Friderik Višnjegorski och sin son Engelbert Turjaški och

några andra riddare sprängde de rakt in bland turkarna för att rädda Voljkovič - men turkarna var för många. De genomborrade Hervards häst, hade ner själve baronen och högg av honom huvudet. Samma sak hände med Friderik Višnjegorski. Hervards son, Engelbert, togs till fånga som slav. Turkarna, som var fullkomligt rusiga av seger, tog med sig de båda huvudena först till Ferhad paša, som i sin tur tog dem raka vägen till sultanens palats som gåva. Sultanen blev mycket glad.

Den omtyckte landshövdingens kropp låg i den protestantiska kyrkan S:ta Elisabet tills man köpte tillbaka huvudena och sonen Engelbert. Egentligen fick man bara tillbaka uppstoppade huvuden, då Ferhad paša behöll skallarna. Fram till 1943 låg dessa huvuden i ett skrin av cypressträ i slottets vapenförråd. Vid ett partisananfall mot slottet Turjak den 19 september försvann skrinet spårlöst. Av pengarna som Ferhad paša fick av huvudena byggde han moskén Ferhadija i Banja Luka i nuvarande Bosnien och Hercegovina under 1579 och 1580.

Bild: Slaget i Sisak

Följderna av de turkiska räderna på slovenskt territorium var mycket svåra för befolkningen. Enligt uppskattningar hade turkarna fram till 1508 dödat eller fört bort omkring 200 000 slovenor, vilket för den tiden var enormt mycket, 20% av befolkningen. Turkarna sålde slovenska och andra tillfångatagna på slavmarknader.

Med **segern i Sisek** (som Sisak hette från början) **1593**, då de inreösterreichiska (dvs. slovenska) härarna med ca 4000 man och kroatiska infanteriet med ca 1000 man besegrade turkarna med ca 38 000 man, avslutades de turkiska räderna på slovensk mark. *Andrej Turjaški*, den militäre översten i Karlovac, hade samlat sin slovenska armé till vilken kroater och en del tyskar anslöt sig och han ledde den gemensamma armén som besegrade turkarna den 22 juni på S:t Ahac dag. Med denna seger förhindrades att islam spred sig till Central- och Västeuropa. Då visste alla: *om Sisak faller, då faller de slovenska områdena, Rom hotas och hela den kristna världen kommer i gungning.*

Den slovenske riddaren *Adam Ravbar* ledde kavalleriet som inledde anfallet som i sin tur ledde till den ovan nämnda segern. Om detta skriver den slovenske författaren *Ivan Sivec* (se del 7) i sin bok *Jutro ob kresu* (Morgon vid brasan). Boken beskrivs på följande sätt: *Fyra hundra kavallerister ger sig av för att strida mot turkarna under riddaren Adam Ravbars ledning för att anta stridsläge mellan floden Kolpa och Sava nära Sisek. En stor slovensk seger, som i Slovenien är relativt okänd, för att den slovenska historien hela tiden skrivits av andra, i Wien och i Belgrad, så att sanningen om de slovenska hjältarna förskjutits åt sidan. Boken är skriven som en sentimental riddarroman med en kärlekshistoria mellan en slottsfröken och hästdrängen Krumperk.*

J. Trdina (se del 5) skrev en berättelse om *Arov och Zman*. Den handlar om en kamp mellan slovenier och turkar (Zman var från Bosnien). Turkarna hade belägrat slottet Holmec. En turkisk flicka, Ilka, hade förälskat sig i slovenien Arov. Armébefälet Kabdal utlovar Ilka till den man, som kan lista ut hur man kan få Holmec att ge sig. Zman hade en listig plan om att nästla in sig hos slovenerna och bli en av dem. Arov kommer på hans plan och med Arovs hjälp besegrar slovenerna turkarna. Endast Ilka mördas i fångelset istället för Arov (räddar honom med sitt liv). Arov låter sedan hennes far gå, men han vill inte återvända hem, utan stannar hos de kristna.

En annan berättelse är folksagan om *Miklova Zala*, som rövades bort till Osmanska riket efter att ett läger i Šentjakob vid Rož, dit folket hade dragit sig undan, hade fallit i händerna på turkarna. Hon lyckades sedan fly och gå hela långa vägen hem igen till fots.

Inom den folkliga traditionen finns även legenden om hjälten *Peter Klepec* (se del 20). Troligen var det den folkliga legenden Peter Klepec som låg till grund för Fran Levstiks berättelse om Martin Krpan.

Till de slovenska områdena som led stort av turkarnas härjningar, och därför hade avfolkats till en del, flyttade flyktingar från Balkan, som slovenerna kallade för *uskoki* och som sedan i stort sett beblandade sig med ursprungsbefolkningen, men som på vissa håll har behållit rester av sin kultur.

Kyrkan över byn Hrastovlje, *Treenighetens kyrka* (se bild i förra avsnittet), byggdes under 1200-1400-talet. Under tiden för turkarnas räder byggdes en mur runt om, som är en av de bäst bevarade i Slovenien. Kyrkan är en medeltida pärla av landsbygdsarkitektur, byggd enligt romansk tradition. Insidan av kyrkan är helt och hållet täckt av målningar med bibliska motiv, som genom konstnärens tolkning uttrycker dåtidsmänniskans livsstil och tankar. De otaliga freskerna skapades av Istrienkonstnären Janez från Kastev (Johanes de Caustro) i slutet av 1400-talet (1490) och föreställer den naiva bibeln (*biblia pauperum*), som förklarade den medeltida skapelsevisionen för folket. Mitt i detta finns svaret på frågorna: "Vilka är vi? Vart går vi?" *Dödsdansen* (se bilden ovan) är den största sevärdheten i Hrastovlje - döden som vid handen leder påven... kungen och biskopen... borgaren och tiggaren... och även ett barn, som måste stiga ur sin säng. Den uttrycker ett uråldrigt tema om den enda riktiga likheten mellan människor, som visar sig först i graven. En demokratisk vision mitt i det ödsliga Istrien.

Fortsättningen följer

Izdajatelj / Utgivare: Slovenska zveza / Slovenska riksförbundet i Sverige

Box 237, 261 23 LANDSKRONA Telefax: 0457-771 85 / 031-52 82 96

Predsednik/Ordför: Ciril M Stopar, Tajnik/Sekr: Marjana Ratajc

NASLOVI - ADRESSER**KK SLOVENIJA**

c/o Rudolf Uršič
 Norregata 9, 633 46 Eskilstuna
 Preds.: Rudolf Uršič, 016-14 45 49
rudolf.ursic@globalnet.net

IVAN CANKAR

N Långgatan 93
 330 30 Smålandsstenar
 Preds.: Branko Jenko, 0371-303 15
fbjenkomalab@msn.com

SD SIMON GREGORČIČ

Scheelegatan 7
 731 32 Köping
 Preds.: Alojz Macuh, 0221-185 44
aa.macuh@gmail.com

KD SLOVENIJA

Vallmovägen 10
 293 34 Olofström
 Preds.: Ciril M. Stopar, 0457-771 85
c.m.stopar@telia.com

SLOVENSKI DOM

Parkgatan 14
 411 38 Göteborg
 Jože Zupančič, 031-98 19 37
marianne.ratajc@byggads.se

SLOVENSKA AMBASADA

Styrmansgatan 4
 114 54 Stockholm
 08-545 65 885/6 Fax 08 662 92 74,

e-pošta: vst@gov.si
urad.slovinci@gov.si

SKD FRANCE PREŠEREN

Box 5271
 402 25 Göteborg
 Lado Lomšek, 031-46 26 87 SKD
lomsek@spray.se

Slovensko društvo PLANIKA

V:a Hindbyvägen 1
 214 58 Malmö
 Ivanka Franceus, 040-49 43 85
ivankafranseus@hotmail.com

SLOV. DRUŠTVO STHLM

BOX 832, 101 36 Stockholm
 Pavel Zavrel, 08 8572 59
zavrel@bredband.net; martingregorc@yahoo.com

PEVSKO DRUŠTVO ORFEUM c/o

Bencek-Budja, Hantverkarg 50
 261 52 Landskrona
 A. Budja, 0418-269 26
orfeum@bredband.net

SLOV./ŠVEDSKO DRUŠTVO

Darko Berginc; Kadettg 30 D
 254 55 Helsingborg
 Blagajnik: 042-156 188

DRUŠTVO ARENA

Brantaforsv 10
 372 50 Kallinge
 Tel.: 0457-20840/ 103 80
SLOVENSKA KATOLIŠKA MISIJA
 Parkgatan 14
 411 38 Göteborg
 Zvone Podvinski, 031711 54 21
Zvone.podvinski@rkc.si

GLAD PÅSK

Önskar redaktionen

Vesele VELIKONOČNE PRAZNIKE

uredništvo slovenskega glasila

